

సంకీర్తనామృతము.

“జై, జై, గౌరాంగ కృష్ణ”

“జై, జై, చైతన్య కృష్ణ”

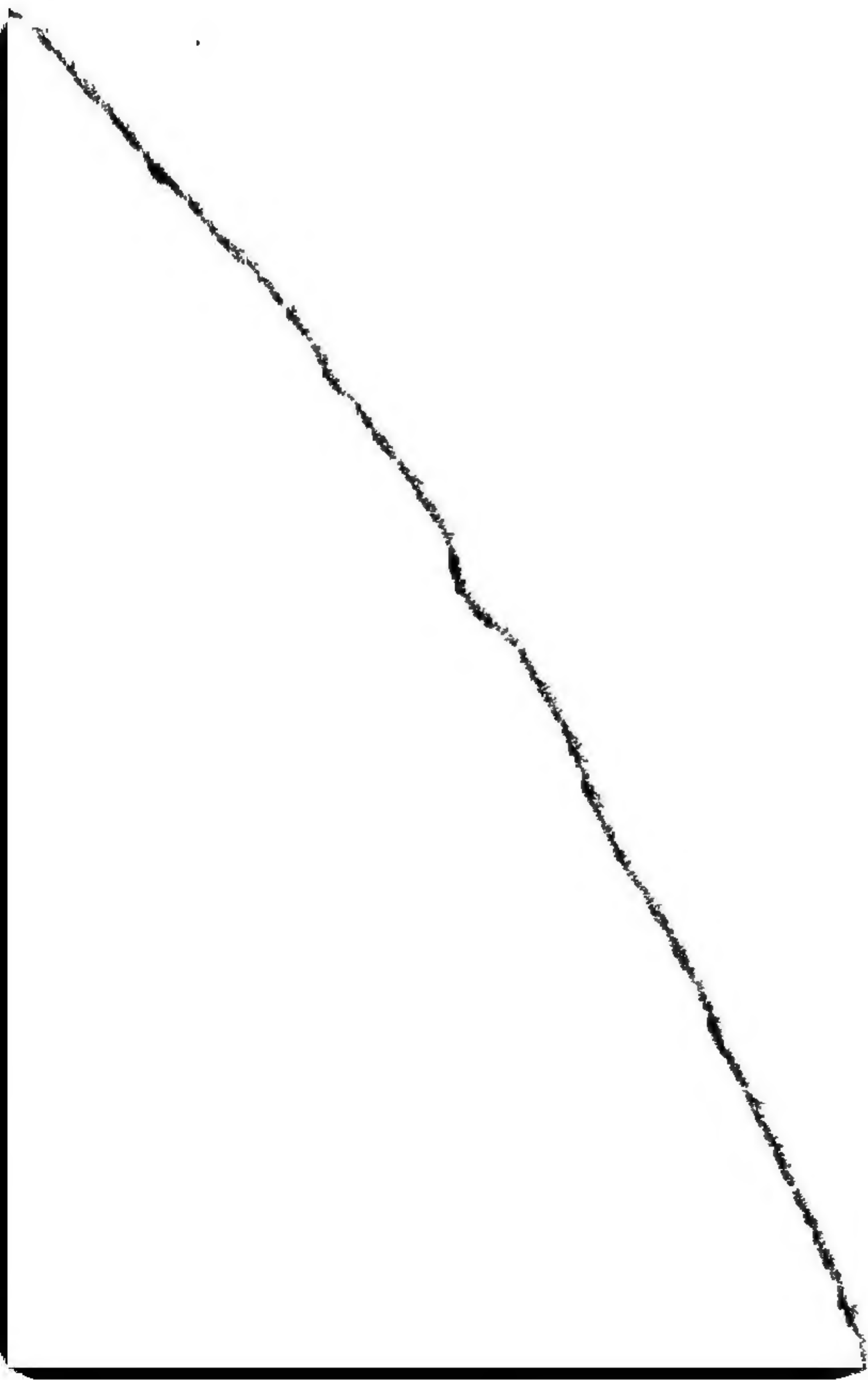
గౌరాంగ

విన్నకోట

వయచేసి పుస్తకములు

(1)

సంగీత నామృతము.

“సై, సై, సారంగ కృష్ణ”

“సై, సై, చైతన్య కృష్ణ”

సారంగ పాదసూరి,

విన్నకోట వెంకటరత్నశర్మ.

దయచేసి పుస్తకములు ఇచ్చి ముగా పుచ్చుకొనలదు.

రాబోవు గ్రంథములు.

శ్రీకృష్ణ చైతన్యవతారము (వచనము)

బాలకాండము

యశావన కాండము

సంకీర్తన కాండము

సత్యాగ్రహ కాండము

యోగ కాండము

సన్యాసయోగ కాండము

నిర్మాణ కాండము

నగర సంకీర్తనము

భగవత్సత్తాత్కారము

భగవత్సార్థనలు

భగవద్గీతామృతము

కర్మ కాండము

సంకీర్తన కాండము

జ్ఞాన కాండము

సంకీర్తనామృతము.

“నర్వోపనిషదోగావో, దోగ్ధా గోపాలనందనః
పార్థోవత్సః సుధీరోభక్తా దుగ్ధంగీతామృతం మహత్.”

1. ఋషీశ్వరులనేకులు, తమతమ అనుభవంబు
లన్నియు నుపనిషత్తుల రూపంబున లోకంబున వెదజల్లిరి.
అట్టి ఉపనిషత్తులు 1068 గలవు. అందు ముఖ్యముగా
వాడుకలో నున్నవి 108. అందును ముఖ్యమని 12 ఉపని
షత్తుల పారాయణ సాధ్యములని, నిరూపించిరి. కొన్ని ఉప
నిషత్తులు ద్వైతపరమనియు, కొన్ని అద్వైతపరమనియు,
కొన్ని విశిష్టాద్వైతపరమనియు పెద్దలు వక్కాణింతురు.

“అనతుర్వదనో బ్రహ్మ, ద్విబాహు రచరోహరిః,
అఫాలలోచన శృంభుః, భగవాన్ బాదరాయణః.”

అనగా బ్రహ్మదేవుడు ఒక్క మొగముతోడను,
విష్ణుమూర్తి రెండు బాహువులతోడను, పరమశివుడు రెండు
కన్నులతోను ఈ లోకమున వ్యాసావతారమై వచ్చినట్లు
తెలియుచున్నది. అట్టి వ్యాసభగవానులు ఉపనిషత్తులన్ని
యు గోవుతో పోల్చిరి. ఉపనిషత్తులు సత్వగుణ ప్రధానము
లైనవి. గోవు జింతువులలో పరమసాత్విక నిధానము.
ఇపుడు ఉపనిషత్తులనుగోవును పాలుపితుకువాడు కావల

యును. అందుల కెవరు సమర్థులు ? ఉపనిషదార్థములు సంపూర్ణముగా గ్రహించినవాడు కావలయును.

2. ఈ కారణముచేత వ్యాసభగవానులు, భగవానులును, ఉపనిషదార్థ ప్రదిపాదకుడును, తానవతారపురుషుడనని నొక్కి వక్కాణించినవాడునగు గోపాలకృష్ణ పరబ్రహ్మమూర్తినే, పాలు పితుకువాడుగా వర్ణించెను. సరే - ఆవు - ఉపనిషత్తులు, జ్ఞానమను పాలు పితుకువాడు, గొల్లవాడల సంచరించిన కొంటెగాడు. దూడను చేపనిదే, ఆవు పాలీయదుగదా ? ఇక్కడ దూడ స్థానము నాక్రమింపగలవాడెవ్వడు ? అంత భాగ్యశాలి దివ్యనామాక్షరము లెవ్వి ? ఎవ్వడు బాల్యమాది కృష్ణపరమాత్మతో కలసి మెలసి చరించెనో, ఎవ్వడు భగవంతునితో బాంధవ్యము కల్పించుకొనుటకై సుభద్రను వరించెనో, భగవానులు పరీక్షార్థమై “నేనొక్కడ నొక్కదెస, చక్రము పట్టను, తోచిన సహాయము చేయుదును, 10000 యాదవులు, గొప్ప విలుకాండ్రు, యుద్ధవీరులు మఱొక్కదెస, నీయిష్టము వచ్చినవారిని కోరుకొమ్మన, అనగా, భగవంతుడు నీకు గావలెనా ? లేక భగవదేతరము కావలెనా ? అన, ఎవ్వడు భగవానులనే కోరుకొనెనో, అట్టి అర్జునుని దూడగా నేర్పరచి వర్ణించె.

3. బాగున్నది. కావలసిన పాలు దూడ త్రాగినది. తదుపరి కృష్ణుడు పాలుపితికెను. ఆ పాలనగానేమి ? భగవద్గీతామృతము. ఎవ్వరి నిమిత్తమై పితికెను ? లోకము నిమి

త్తమే! కావున జన్మమెత్తి నందులకు గీతామృతము గ్రోలుటయే చేయవలసినపని! ఆ పని నెవ్వరు చేయుచున్నారు? బుద్ధిమంతులందరు చేయుచున్నారు. కావున కృష్ణ భగవానులు ఉపనిషత్తుల సారమంతయు భగవద్గీతా రూపముగా ఘమారు రెండు గంటల కాలములో యుద్ధప్రవేశమున అర్జునున కుపదేశించెను. ఆ భావములనే 701 శ్లోకములలో వ్యాసమహర్షి పొందుపరచెను.

4. నానాటికి ప్రజలు ఆ జ్ఞానమును మఱచిరి. ఆ గ్రంథ రత్నమును మఱచిరి. ఆచరణ సంపూర్ణముగా మానిరి. ఎక్కడనో ఒక రిద్దురు మహానుభావు లర్థగ్రాహ్యము చేసుకొనుచున్నను, అనుభవములో పెట్టుకొన లేక పోయిరి. కారణమేమనగా, చక్కగా నాచరించిన మహానుభావుడు మార్గదర్శకుడై లేకపోవుటయే. భగవానులు కరుణాసముద్రుడు. తాని ట్లాలోచించుకొనెను. “అయ్యో! చక్కని గీతాశాస్త్రమును లోకమున కిచ్చితినే కాని అందు చెప్పబడిన ట్లాచరించి, ఆనంద మనుభవించువారు లేరే! ఇంక నా గ్రంథము వలన పనియేమున్నది? కావున నేనే మనుష్యులమధ్య నవతరించి, వారితో కలసిమెలసి తిరిగి, గీతలలో చెప్పబడిన ప్రకార మనుష్టానముచేసి ప్రజలకు మార్గదర్శకుడ నయ్యెదను. అప్పుడు నా నడవడిక ప్రకారము వారును చేసి, నా సన్నిధానమున చేరుదురుగాక” అని యోచించి గంగానదీ తీరమున నవద్వీప పట్టణమున చైతన్య దేవుడై అవతరించి, ముముక్షువువలె అనుష్టానము చేసి, మన కందఱకును మార్గదర్శకు డయ్యెను.

5. ఎప్పుడు? నాల్గుతరముల క్రిందటనే ఏవంశమున? బ్రాహ్మణవంశమున? ఏ కూపమున దివ్యసుందర విగ్రహముడై గౌరాంగ కూపమున! తల్లి దండ్రు లెవరు? శచీ జగన్నాథులు! ఎట్లున్నాడు? మనవలెనే గృహస్థాశ్రమమున! ఎప్పుడు అట్లే ఉండెనా? లేదు 23 సంవత్సరమున సన్న్యసిం చెను! ఎవరి నిమిత్తమై? పాపుల నిమిత్తమై! ఆయన చేసిన ఘన కార్యము లేమి? ప్రజలు భగవంతుని సన్నిధానమున చేరుటకై, (అనగా మరల, మలమూత్ర భూయిష్టముగు మాతృగర్భమున బడకుండుటకై) కృష్ణ ప్రేమయే మూలకారణమని తాను, స్వయముగా, ఆయా అవస్థా విశేషంబుల ననుభవించి చూపించెను. భగవంతునికి పేరుగాని, యూరుగాని, ఆకారముగాని లేదుగదా! వానిని ధ్యానించుటెట్లు? అట్లుకాదోయి, భగవంతుడు నిర్గుణుడైనను, నిరంజనుడైనను, నిరాకారుడైనను, భక్తుల నుద్ధరించు నిమిత్తమై, భక్తుల వాక్యముల నిశ్చయము చేయుటకై భక్తుల కభీష్టంబగు నామరూపక్రియలతో విరాజిల్లుచుండును. అదిగాక భగవంతునికి సాకార నిరాకారములు రెండును గలవోయి. మంచుగడ్డ, నీరు, ఒక్క పదార్థమే కదా. నీరుగానున్నపు డాకారము లేదు. మంచుగడ్డగా నున్నపుడు తెల్లని రంగును, గుండ్రమో, పొడుగో గల రూపును ఏర్పడుచున్నవి. కరిగిన నేయి చూడుము. ఆకారమేలేదు. ఎందులోపోసిన నట్టి ఆకారమే పొందును. పేరిన నేయి చూడుము. తెల్లని రంగును, గడ్డాకారమును ఏర్పడును.

6. అట్లే భగవంతుడును తన యిచ్చవచ్చిన ఆకారముతో, తన యిచ్చవచ్చినచోట, తన యిచ్చవచ్చిన కాలమున నవతరించి, చేతనోద్ధరణ మొనర్చి, తన యిచ్చవచ్చినట్లు నిర్మాణమొందును. అందువలననే ఆయన స్వతంత్రుడు. మనము అస్వతంత్రులము. భగవదారాధన గురించి శ్రీకృష్ణ భగవానులు భగవద్గీతలో నిట్లు చెప్పియున్నారు.

శ్లో॥ క్షేణోధికతర స్తేషాం అవ్యక్తాసక్త చేతసః॥

అవ్యక్తా హిగతిర్దుఃఖం దేహపద్భిర వాప్యతే॥

నిర్గుణ తత్త్వమును ధ్యానించువారికి కష్టములు హెచ్చుగా గలుగును. వారి ధ్యానమునకు ఫలితము దుఃఖమేయగును. అందును శరీరధారులకు బొత్తిగా నిర్గుణారాధన కష్టమేయగును. అనినందువలన ముముక్షువగు వాడు భగవంతుని అవతార విశేషములలో తనమనస్సా కర్షించు దానిని గైకొని, ఆ నామమునే యుచ్చరించుచు, ఆచర్యలనే తలచుకొనుచు, తద్రూపమగు సపర్యలనే చేయుచు, తద్గుణములనే అనుకరించుచు, తత్సాక్షాత్కారమునకే ప్రయత్నింపవలయును.

7. ఒకడు రామావతారమును ప్రేమించి రామనామ స్మరణము చేయుచున్నాడను కొందఱు. కేవల నామస్మరణమునేగాక ఆయన సద్గుణంబుల తలంచుకొనుచు, ఆగుణంబులలో నొక్కటియైనను సంపాదించుటకు ప్రయత్నింపవలయును. (1) ప్రతిదినము ఉదయసాయంకాలముల యందు

తల్లిదండ్రులకును, ఇంటిలో నున్న పెద్దలకును విధిగా నమ
స్కరించుటయో, (2) పితృవాక్యపరిపాలనము కొన్ని విష
యములలో నైనను చేయుటకు పూను కొనుటయో
(3) ఆయన ప్రేమతత్వమును తానును అనుకరించుటయో
(4) సవతితల్లియందు ఆయన చూపించిన ప్రేమ తలంచు
కొనుచు, తానును, తనపై అసూయ చూపించిన వాడి
యందు ప్రేమభావమునే వెల్లడిచేయుటయో, ఈ మొదల
యినవి జీవితమునందు సంపాదించుకొను చుండవలయును.

8. ఒకరి చిత్తమును శ్రీకృష్ణావతార మాకర్షించు
ననుకొందము. అప్పుడు కృష్ణనామ స్మరణము చేయుచు,
ఆయన రూపమునే ధ్యానము చేయుచు ఆయన భక్తకోటి
నడచిన మార్గముల ననుకరించుచు, ఆయన స్వార్థత్వా
గము మొదలైనవి తలంచుకొనుచు, ఆయన గీతలను స్మృత
మొనర్చుచు, ఆయనయందే తన సర్వము ధారవోయు
చుండవలయును.

9. ఒకరికి గౌరాంగావతారముపై నభిమాన మను
కొందము. అపు డాయన నామమో, ఆయన కిష్టమగు నామ
మో జపించుచు, ఆయన నిరాడంబరత, ఆయన సులభ
త్వము, ఆయన అమాయకత్వము, ఆయన అపారప్రేమ,
ఆయనచేసిన భాగవతసేవ, ఆయన భగవానుని నిమిత్తమై
పడిన ఆత్మి, ఆయన సుగుణగణంబులు, కొన్నియైనను నడ
వడికయందు అలవరచుకొనుచుండవలయును.

10. ఒకరిని మహాత్మాగాంధీజీవిత మాకర్షించు నను
కొందము. ఆయన నామోచ్చారణమాత్రమేగాక, ఆయన
వలె అకల్మష చిత్తవృత్తिसంపాదించుకొనుట, ఆయననూలు
వడకునట్లు తానును వడకుచుండుట, ఖద్దరు ధరించుట,
సత్యాగ్రహ సమరమున నధికశాంతి, ప్రేమ తత్వమునే
ఘోరశత్రువులయందును చూపించుట, సులభవస్తుధారణ,
నిరాడంబరత్వము ఈ మొదలైన విషయములయందే కర
చరణాద్యవయవములను కొంతవఱకై నను వినియోగించు
చుండవలయును.

11. ఒకరికి 'జీసస్' జీవిత మిష్టముగా నుండవచ్చును.
అట్టివా డాయన నామస్మరణము చేయుటయేగాక, ఆయన
వర్వతాగ్రముపై చేసిన బోధల నాచరణమునందు పెట్టు
కొనుట, కొరతవేయబడినప్పుడు చూపిన ప్రేమవాత్సల్యా
దులనే తానునుశత్రువులయందు చూపించుట, బ్రహ్మచర్యా
శ్రమస్థానముననే యూహించుట ఈ మొదలయిన తత్వ
ములపై తన జీవితప్రయాణము సాగించుచుండవలెను.

12. ఈ సగుణారాధనము గురించి రామగీతయందు
రామచంద్రమూర్తి శ్రీలక్ష్మణస్వామి క్లుప్తముగా చెప్పియున్నారు.

శ్లో॥ “యత్యేవతేమామగుణం గుణాత్పరం
హృదాకదావాచాదివా గుణాత్మకమ్
సోహం, సృపాదాంచిత కేమభిస్సృజ్య
నృనాతిలోకత్రితయం యథారవిః॥”

“నన్ను నిర్గుణుడుగానయినను, లేక సగుణునిగా
నయినను ధ్యానించిన, చిత్తశుద్ధిగలిగి ముక్తినొందును..
వారిరువురి పాదధూళి సూర్య కిరణములవలె ముల్లోకము
లనుం బవిత్రముచేయును.”

13. శివగీతయందు వరమేశ్వరుడును శ్రీరామచంద్ర
మూర్తికి సగుణారాధనము గురించి యిట్లు చెప్పియున్నాడు

శ్లో॥ “మృదావా గోమయేనాపి భస్మవా చందనేనవా
సికతాభిర్దారుణావా పాషాణేనాపినిర్మితా
లోహీనవాదరంగేణ కాంస్యకర్పరపిత్తలైః
తామ్రరాప్యనువర్ణేర్వా రత్నైర్నానావిధైరపి
అథనాపారజేనైవ కర్పూరేణాథవాక్యతా
ప్రతిమా శివలింగంవా ద్రవ్యైశ్చైతైః కృతంతుయత్
తత్రమాంపూజయేత్తేషు ఫలం కోటిగుణోష్ఠరం॥”

“మన్ను, గోమయము, భస్మచందనం, ఇసుక,
రాయి, కత్తిరత్నము, లోహము, పాదరసము, వెండి, బంగా
రు, యిత్తడి, రాగి, కర్పూరము, కంచు మున్నగువా
నిచే నాయాకారముగాని లింగాకృతిగానిచేసి పూజించిన
ఫలము కోటిరెట్లుగలుగును.”

14. ఇంతయేటికి సగుణారాధన చేయువారిలో
నెందఱుమహాత్ములకు భగవంతుడు కోరినరూపమున సాక్షా
త్కరింపలేదు? కావున తరించుటకు ముఖ్యమైనమార్గము
దేహధారులకు సగుణారాధనయే.

15. ఇంక నామసంకీర్తన ప్రశంసలో పాల్గొందము గాక “నామసంకీర్తనమువలన నేమి లాభముగలుగునని” నన్ను ప్రశ్నించిన మిత్రు లనేకులు గలరు. అందులకు వారికి నేను “నామ సంకీర్తనమువలన కలుగని లాభము మఱి దేనియందునుగలుగదు” అని ప్రత్యుత్తరమొసంగితిని. అట్లడిగిన వారిని మఱొక విధముగా నడుగు చున్నాను. “అయ్యా! మీ రెన్నినాళ్ళనుండి నామ జపము చేయుచున్నారు? రోజున కెన్నిగంటలు చేయుచున్నారు? ఎవరితో గూడి చేయుచున్నారు? ఎట్టి స్థలమున జేయుచున్నారు?” అట్లు ప్రశ్నించువారు ఒక సంవత్సరమో, ఆరు మాసములో, నామజపము రోజునకు కనీసము మూడుగంటలైన నుచేసి, ప్రయోజనము కలుగలేదని అనుభవము చెప్పినచో శిరసావహించి యుందుము. పాపమావైపున కే పోవడు. ప్రయోజనములేదనును అట్టివానిస్థితి ఎంత లజ్జాకరము. ఎంత జాలికరము. బల్లపై నొక ఫలమున్నది. ఒకడునచ్చి అది పుల్లనిరుచిగలది. దానిని తినవలదనును. తానును తిన కయే అట్లుచెప్పినచో వానినెవ్వరును విశ్వసింపరు. ఎందులకన, ఆతడు తిననేలేదు. రుచి చెప్పుచున్నాడు. దానిలో నొక్కతొనయైనను తినిచూచి చెప్పినచో బాగుండును గదా!

16. ఇట్లు నామస్మరణచేయుట కధికార మెవ్వరికి కలదు? ఇందులకు శివగీతయందు

“నామసంకీర్తనేధ్యానే సర్వయేవాధికారిః”

నామసంకీర్తన ధ్యానమునకు అందరకు అధికారము న్నది. అనగా బీదలనియు, ధనవంతులనియు, ఆరోగ్య వంతులనియు అనారోగ్యవంతులనియు, బ్రాహ్మణులనియు, అబ్రాహ్మణులనియు, పురుషులనియు, స్త్రీలనియు, బాలు రనియు, వృద్ధులనియు, భేదము లేక అందరకు సాధికార మున్నది.

17. ఇందులకు భగవద్గీతయందు

“అపిచేత్సుదురాచాశో భజం తేమామనస్యభాక్,
సాధు శేషసమంతవ్య స్సమ్యగ్వ్యవసీతోహిసహః”

అధికపాపులలో పాపుడైనను, గొప్ప దురాచార ములు గలవాడైనను, నా నామధ్యానము నిరంతరము చేయువాడు పరమసాధువై అమృతపదము నొందును. అట్టి యమృతపదము నొందుట కెంతకాలముపట్టును? అందు లకే గీతలలో

శ్లో॥ “క్షిప్రంభవతిధర్మాత్మా | శశ్వచ్ఛాంతింనిగచ్ఛతి
కాంతేయా! శ్రుతిజానీహి | సమేభక్తఃప్రణశ్యతి”

అరునా! ఎంతోకాలమా! అతి స్వల్ప కాలములోనే శాంతి చేకూరగలదు. నా భక్తుడు నశింపడని నీవు ప్రతిజ్ఞ చేయుము.”

ఈ కాల వివక్షత వారివారి కృషిపై నాధారపడి యుండును. నామ సంకీర్తనమునకై వారువారు వినియో గించు గంటలపై నది యాధిపరచుకొనవచ్చును.

18. నామ సంకీర్తనమువలన గలుగు ఫలములు.

(1) సంఘీభావము	(7) ఏకాగ్రత
(2) భూతదయ	(8) భాగవతసేవ
(3) చిత్తశాంతి	(9) సమభావము
(4) ఓర్పు	(10) శౌరవము
(5) స్వార్థత్యాగము	(11) అభిమానరాహిత్యము
(6) పశ్చాత్తాపము	(12) భగవత్సాక్షాత్కారము

19. ఇంక నగర సంకీర్తనమున గలుగు ఫలితములు.

(1) రసానుభూతి	(6) శరీరారోగ్యము
(2) అవస్థానందము	(7) శారీరారోగ్యము
(3) నిరాడంబరత	(8) సంపూర్ణ ప్రేమ
(4) అంతర్ దృష్టి	(9) అపార భూతదయ
(5) ఊర్ధ్వగతి	(10) ఆత్మసాక్షాత్కారము

ప్రత్యేకముగా ప్రచురింపబడును.

20. నామ సంకీర్తనా ఫలితము తెట్లు గలుగునోచూపి
అనంతరము చేయుమార్గము నాలోచింతము.

1. సంఘీభావము:—నామ సంకీర్తనము ఒక కుటుంబములోగల భార్య, భర్తలు, పిల్లలు, బంధువులు కలసి ఉదయమో, సాయంకాలమో, రాత్రియో, తెల్లవారు ఝాముననో, ఒక గంట కాలము చేయవలయును. మిత్రులు గాని, ఇరుగుపొరుగువారుగాని వచ్చినచో, వారు సత్వగుణ ప్రధానులని తోచినచో, వారిని చేర్చుకొనవచ్చును. లేదా

వారి మనస్సులు పరిశుద్ధమగువఱకు, ఇతరులను రానీయరాదు. నల్లరును కలసి ఇట్లు సంకీర్తనము చేయుటలో వారందరు సమానులనియు, పూర్వ పుణ్య విశేషముచే నామ స్మరణమును నా వ చి క్కి న ద ని యు భా వి ం పు చు ఒకరియందొకరు సేవకభావమును చూపించుచు ఆచరింపవలయును. ఒకరి దృష్టిలో, తక్కిన వారందరును భగవదవతారములనియు, కాలవశమున మాయావరణముచే మున్దియుండుటచే ఉపాధులు వేరుగా నున్నవనియు భావింపుచుండవలయును. ఇట్లు చేయగా వారిలో భేదభావములు పోయి ఒక్కమాటపై నుండు పరిస్థితులేర్పడును. ఇట్లే ఒక వీధిలోవారు; తదుపరి ఒక గ్రామములోవారు, చేయ మొదలు పెట్టుదురు. సంఘభావముకొలది రోజులలోనే కలుగుటకు సందేహములేదు.

2. భూతదయ:—తమ కుటుంబములోగల పిల్లలు భజన చేయుచున్నట్టి సమయమున వారిపై నెట్టి ప్రేమ గలుగునో అట్లే పొరుగింటి పిల్లలను తమ యింటికి పిలిచి, తమ పిల్లలను పొరుగిండ్లకును సంకీర్తనమునకై పంప, సమాన భావము మనస్సున కలవడును. తమ యింట్లో, తమ్మాశ్రయించిన పశువులు మొదలైన వానియందు ప్రేమగలిగి తమవలెనే చూచుకొనుచు, వాటిచెవులలో సహితము నా మామృతము పోయుట, మార్గస్థులెవరైన వచ్చినచో, భోజనముపెట్టి, సంకీర్తనమువఱకు నాపి, తన్నామామృతము వారికి కూడ పంచియిచ్చి పంపుట.

3. చిత్తశాంతి:—ఇట్లు భజనచేయు పిల్లలలో నెవరైన మృత్యువు వాతబడినచో, నాత డదృష్టవంతుడనియు, తమకంటె ముందు రాముని సన్నిధానమున చేరినందులకై సంతోషించి చిత్తశాంతి నొందుట. ఐశ్వర్యములు తరుగునప్పుడు, రాముని వస్తుదాయము రాముడే మాయచేసి గైకొనిపోవుచున్నాడను భావముతో చిత్తశాంతి కలిగియుండుట. తమయం దెవరికేని అసూయాభావమున్నచో, వారి పాదములపై బడి, తమ అపరాధము లేకున్నను, ఉన్నదని ఓప్పుకొని, తనపై ప్రేమ నింపుమని కోరుచు, నామసంకీర్తనమునకు పిలుచుచు, వారిని అండఱకన్న నెక్కువగా గౌరవించి, తనకింకెవ్వరును అసూయాపరులు లేరని చిత్తశాంతి కలిగియుండుట.

4. ఓర్పు:—సంకీర్తన ప్రారంభించిన తరువాత అంతకంటె మఱొక గొప్ప కార్యము లేదని, దానియందే మగ్నమై యుండుటే ఓర్పు. సంకీర్తన చేయుచుండగా నెవరైనను పిల్చినచో, అపుడు పోవక, సంకీర్తన మాపినవెనుక నే పోవుట కలవాటుపడవలెను. ఒక్కొక్కతరి ఆకలి దప్పులకై నను ఓర్చుకొనుచు, అట్టి సమయమున, ఆనామామృతము, చెవులలోనుండి, హృదయమువఱకు పోవుచున్నదనియు, ఇక ప్రాపంచికాహారము దానిముందు తక్కువయనియు భావన చేయగా, ఓర్పు అధికమగును. సంకీర్తనమధ్య పిల్లలు విగ్రహము పడగొట్టినను, దీపమార్పినను, ఫలహారములు తామే తినినను, లేదా, ఏపిల్లియో, కుక్కయో వచ్చి, హరించినను

రామునిచిత్త మట్లున్నదని తలంచి, అహంకారమునకు చోటీయక ఓర్పు కలిగియుండవలెను.

5. స్వార్థత్యాగము:— తన కత్యవసరమగు పని యున్నను, సంకీర్తన కెవ్వరైనను పిలిచినచో, తక్షణమే తనపని (తాక్యమయినచో) మాని, తనకు లాభము వచ్చున దైనను, ఎట్లో, సంకీర్తనమునకే వచ్చుట, వారి యింట్లో, కుశలము లేకపోయినను, ఎవరైనను వచ్చి సంశ్లేర్పణమో నామసంకీర్తనమో చేయుటకు నడిగినచో, తానిరుకుడువడి యైనను, ఎదుటవారికే సుఖము చేకూర్చుట, తనకు ప్రాణ ప్రదమైన పుస్తకమే యగునుగాక, ఎవరైనను కోరినచో దానినొసంగి త్యాగబుద్ధి చాటుట. తనకున్నను లేకున్నను సంకీర్తనాపరులతృప్తికై ప్రయత్నము చేయుట, సంకీర్తన ములో మున్నిపోను మున్నిపోను తన దేదియు లేదనియు, అం తయు రామునిదేగాన, రామునికే అర్పించుట మంచిదని, ఏదైన పదార్థము కోరువారిని రామావతారముగా భావిం చుచుండవలయును.

6. పశ్చాత్తాపము:— అయ్యో మలమూత్రముల కొంపలో అన్యాయముగా పడియుంటినే మరల మరొకసారి అట్టి నీచస్థితికి పాల్పడనీయకు దేవమా! మంచిపనిపై బుద్ధి పోవుచున్నను, అదేమోకాని నీలీల నేననుకొనని పాపకా ర్యములు జరుగుచున్నవి. ఇదంతయు నీలీలగదా ఎట్లు కాపా డెదరో ఇకముందు నీపై భారముంచి జీవయాత్ర నడుపు దును, అనుచు పార్థనచేయుచు పశ్చాత్తాపతప్పుడై ఆర్తి

బడుట, ఈ పశ్చాత్తాపము తరచుగా నూహించుకొను చుండవలెను. ఈ పశ్చాత్తాపముచే సిద్ధాహారములు సన్నగిల్లినచో మరియు మేలే. తన కెవ్వడైన అపకారము చేసినచో, వాని చిత్తవృత్తికై తాను పశ్చాత్తాపమునొంది, అసూయ చంపుకొను చుండవలయును. సంకీర్తన ఏదైనను తాకిక కారణముచే నాపవలసి వచ్చినచో, అపరిమితమగు దుఃఖప్రభావమున మునిగి మరల సంకీర్తన మధికముగా చేయుచుండవలయును.

7. ఏకాగ్రత:—చేతులతాళము వేయుచు, పాదములతో నృత్యముచేయుచు, జిహ్వచే నామస్మరణ ముచ్చైస్వరమున చేయుచు, చెవులచే పైవారినామస్మరణము ద్రావుచుండగా మనస్సెక్కడకు పోవును? తన కష్టమైన ఆరాధన దైవాకారమును ఎదుటకు తెచ్చుకొనును. అట్లెంతకాలము మనస్సుండునో అంతకాలము ఏకాగ్రతయే. అట్లు ఏకాగ్రత ఎన్ని నిమిషములు దినమునకు కలుగునో, అన్ని నిమిషములు మాత్రమే జీవితకాలములో నిలువ. ఈఅంటు మనస్సునకు కలిగినచో, ఎన్నటికి విడిపోవదు.

8. భాగవతసేవ:—నృత్యము చేసినవారి పాదములొత్తుట, వారికి ఫలహారము లొసంగుట - నామ మేజాత వాని జిహ్వవెంటవచ్చినను తక్షణమే అతని కుపకారములుచేయుట, అతనికి దాసానుష్ఠై యుండుట, అతనికన్న తా నెంతయో తక్కువయని భావించుట.

9. సమభావము:—ఇతర గుణములలో వేరువేరుగా కొన్నాళ్ళున్నను, నామ సంకీర్తనములో సమానత్వ మొసంగి, సమానత్వము తెచ్చుకొనుట. జన్మముచే నందఱము నొక్కటియే, యైనను, గొప్పదనము భగవత్సేవలోనున్నదిగావున, భగవత్సేవ సలుపు వారెవరైనను పూజనీయులును తనకన్న వేయిమడుంగులు గొప్పవారను భావమును గలిగి, ఉపచారాదులచే నుత్కృష్టుడు కావలయును.

10. గౌరవము:—ఎట్టి వా రే యే వృత్తి యందున్నను, అన్నివృత్తులు సమానస్థాన మాక్రమించు ననుబుద్ధితో అందరియందును గౌరవ భావమే ప్రకటించుట. తానే ఆదర్శక పురుషుని నామసంకీర్తన మొనర్చుచున్నాడో ఆ మహానుభావుడు, తనతో సమానల యెడల నెట్టి గౌరవము చూపించెనో, తనకన్న అధికులయెడల నెట్టి గౌరవము చూపించెనో, తనకన్న తక్కువ వారియెడల నెట్టి గౌరవము చూపించెనో, అట్లే తానును గౌరవ ప్రవృత్తి యందు మెలగవలయును. నామసంకీర్తనము చేయుచున్న కొలదిని ఈ గుణము తప్పక అలవడును.

11. అభిమాన రాహిత్యము:—దేహము వేరు, ఆత్మవేరు, అనుజ్ఞానము మనకు కలుగక పోయినప్పటికిని దేహీ దేహములకు భేదము చూడకయే మనము జీవయాత్ర సాగించుచున్నను, నేను బ్రాహ్మణుడను, నేను క్షత్రియుడను, నే నైశ్వర్యవంతుడను, నే నుద్యోగస్థుడను, నేను

సౌందర్యము గలవాడను, అను అభిమానము ముఖ్యముగా నశింపుకావలయును. పండరీ క్షేత్రములో చూడుడు. ఒకరి కొకరు నమస్కరించుకొందురు. వారిదృష్టిలో పురుషులందరును విరోధాస్వరూపులనియు, స్త్రీలందఱును రుక్మాభాయి స్వరూపులనియు తలపోయుటచేతనే వారట్లు హాయిగాచేయ గలుగుచున్నారు. అందువలననే వారు గర్వవిశాచమునోట బడకున్నారు. నల్వరును కలసి చేతులతో తాళమువేయుట తోడనే కొంత నామ ముచ్చరించినంతనే కొంత, నల్వరిలో నిల్వబడిన వెంటనే కొంత, తనకన్న తక్కువవారితోడను, అధికులతోడను కలసి సృత్యముచేసినంతనే గొంత, ఇట్లే కడకభిమానమంతయు నశించును. అభిమానము . నశించిన వెంటనేమిగులునది, కావలసినది, భగవత్సత్త్వాత్కారమే.

12. భగవత్సత్త్వాత్కారము ప్రత్యేకముగా ప్రచురింపబడును.

21 నామ సంకీర్తన మెట్లు చేయవలయును?

1. పదిమంది భజనపరు లొక్కచో కూర్చుండి నపుడు ఆరోజంతకుగాని, లేక ఆజామునకేగాని లేక ఒక గంటకేగాని పదిమందిలో నెవరో ఒకరే నామము జెప్పుచుండవలయును. తక్కిన వారాతని ననుసరించి ఆతనికి సహాయమొనర్చుచుండ వలెను.

2. ఎవరి యిష్టమువచ్చినట్లు వారు కీర్తనలు పాడుటగాని, మధ్యమధ్య మాటలు చెప్పుటగాని, “రమారమణ గోవిందా హరి” యని రసభంగముచేయుటగాని, కూడదు.

3. ఆనాటి యజమాని నామసంకీర్తన చేయించి, తాను రసానుభూతి చెందువరకు ఆనామము విడనాడకూడదు. ఆనామమే అవస్థావిశేషములచే నుచ్చరించుచు హృదయము ద్రవీభూతము చేసుకొనవలయును. తదుపరి మరియొకరిచే నామము చెప్పించవచ్చును. ప్రథమావస్థలో చైతన్యము పైవారిని రానిచ్చువాడు కాడు. అదిగాక సమయ నిర్ణయమొనర్చి, సమయమతిక్రమించినవారిని కూడి రానిచ్చువాడు కాడు. అందువలననే ప్రథమసోపానములలో కొన్ని కట్టుబాట్లవసరమని ప్రభువువారి యుద్దేశ్యమైనట్లు తోచుచున్నది. సమయాతిక్రమణమువారి అశ్రద్ధ తేలియజేయునవి సూచించుచుండును.

4. తాళములుగాని, మృదంగముగాని ఉండవలయునను నిబంధన కలుగదు. ఎందువలన నన మనకరచరణావ్యవయవములలోనే భగవంతుడు నామగానమునకు తగిన ఏర్పాటులు చేసియున్నాడు. తాళములుగాని, గజ్జెలుగాని, ఇతరపరికరణములుగాని ఉన్నను ప్రత్యవాయము లేదు. ఉన్నచో అనేకుల నాకర్షించుటనుటలో సందేహము లేదు. తనచిత్తైకాగ్రతకును తోడ్పడుననుట నిస్సంశయము.

5. చందనము, పుష్పహారములు మొదలైనవి, అనవసరములని కొందరి అభిప్రాయము. మా గౌరంగాప్రభువు భజనలలో సంపూర్ణముగా చందనములు, పుష్పమాలికలు, ఇంకను సుగంధద్రవ్యములు మొదలైనవి వాడుకొనుట

కావున రామలీలలో, కృష్ణలీలలో, శివలీలలో, చయితన్య
లీలలో తెలియజేసిన నామముగా నుండవలయును. “రాధా
కృష్ణ” “స్తీతారామ” “మూర్తీమోహన” “మద్దులకృష్ణ”
“గంగాజాటా” మొదలైనవి.

7. అందరును అనుసరింపగల తేలికయగు తాళముల
నే అమర్చుకొనవలయును. రసోత్పత్తియగువరకు ప్రథమ
కాలమును మీరరాదు.

8. తా నుచ్చరించు నామమునొక్క అర్థమును
అవస్థా విశేషమును తానాసమయమున గైకొనిన అవస్థను
ఆశబ్దముచ్చరించుమార్గమును యజమాని ముందుగా తెలియ
జేయవలెను.

9. యజమానియగువాడు భజనపరులలో నెవరు
నిద్రపోవుచుండురో, ఎవరు నామమున శ్రద్ధతో అనుచుం
డురో యని అవియన్నియు గమనించుచు మధ్యవారికి సం
తోషము కలుగు నిమిత్తమై ఏవో మంచి యుపమానములు
చెప్పి వారి మనస్సులు నొప్పింపకయే తన వైపునకు
మరల్చుకొనుచుండ వలయును. అందులకే యజ
మాని తెలివితేటలుగా, మెదలువాడును, తక్కినవారిలో
కొందఱును తయారుచేయగలవాడుగాను యుండవలెను.

10. ఇట్లు భజనలుచేయుచున్నపుడు క్రొత్తలోనుత్సా
హముగానుండునుగాని, క్రమముగా, ఒక్కొక్కరే జారి

పోవుచున్నపుడు, ఈ సంగతి గ్రహించిన చుట్టుప్రక్కల
పేరు ప్రతిష్ఠలలోనున్న భజనపరులను పిలిపించి, వారిచేత
నగర సంకీర్తనములుచేయించి, వారివల్ల నామసంకీర్తనా
ప్రభావమువిని, తమ సంఘమునకు జీవనము పోయించు
చుండవలయును.

11. భజనలకు ముఖ్యముగా సహాయముచేయువారు
బాలురు. ప్రహ్లాదుడుచెప్పినట్లు “ఏమిచ్చిననైన పదిరూపాయ
లిచ్చినను పెద్దవారిని భజనలకు రప్పింపలేముగాని, పప్పు
బెల్లములచే పిల్లలనందఱను భజనలకు రప్పించవచ్చును.
అట్టిబాలురనోటివెంట బాలగోపాలునినామోచ్చారణగలిగి
నచో, నతడు మరువడు, మనలను మరువనీయడు. ఎందుల
కన బాలురమనస్సులు ప్రాపంచిక సంస్కారములుగాక
కోమల స్థితిలోనే యుండునుగదా! గౌరంగా ప్రభువువారు
బాలురతోనే కాలక్షేపముచేయుచు వారిచే నామగానము
చేయించుచు, వారిద్వారా, వారితల్లిదండ్రులకు, యిండ్లలో
ప్రబోధకలుగునట్లుచేసిరి. ఇంకకొలది నామము లుదాహ
రణములుగాతీసుకొని వానిని ఆచరించుమార్గ మాలోచించు
కొందముగాక.

(1) కోమలపదములు సీతారామ్

కోరిభజింతును సీతారామ్.

యజమాని, రామనామ మాహాత్మ్యమును భజనపరు
లకు ముందుగా తెలియజేయవలెను. వాల్మీకి రామాయణ
మునుండిగాని, తులసీదాసు రామాయణము నుండిగాని,

కొన్ని పద్యములో శ్లోకములోచదివి, వానిభావమును హృదయముల కెక్కింపవలెను. లేదా దాశరథి శతకంలోని “రాకలుషంబులెల్ల బయలం బడద్రోయగ, మా, కవాటమై, దీకొనిప్రోచునిక్కమని ధీయుతులెన్న.....” చదివి అర్థము స్పష్టపరచుటలనగా భజనపరుల క్షేత్రములను ఈ సంభాషణచే శుద్ధి చేయుచున్నాడు.

తదుపరి సీతారాములకోమలపదములను వర్ణించ వలసియున్నది. ఇక్కడ యజమాని అనేక అవస్థలను గుర్తింపవచ్చును. (1) పెండ్లి పీటలపైనున్న శ్రీ సీతారాముల కోమల పదములు. (2) పట్టాభిషేక సమయమున సింహాసనముపైనున్న కోమల పదములు. ఈ రెండవస్థలలో “పెండ్లి పీటలపైనున్న పదములే” మనల నాకర్షించును! యజమాని తక్షణమే ఆవివాహవేదిక, భజన పరుల కన్నుల యెదుటకుతెచ్చి పెట్టవలెను. మధుపర్కములతో, నునుసిగ్గుచే వంచబడిన ముద్దు మొగములతో, పసుపు పారాణిగల పదములతో, మధురాధరములతో, ముంగురుల ముచ్చటలతో, నున్నట్లున్న ఆ సమయమున జనక రాజర్షి రాముని ముద్దు పదములు కడుగుటయు, సీతారాముల ననాదిదంపతులుగా తాను గుర్తించుటయు, నను విషయములు బోధించి, తాను జనకుని అవస్థకు పాల్పడి “కోమల పదములు” అని ప్రారంభించవలెను.

సంతోషావస్థ:—ఫలమానంద బాష్పములు యజమాని “కోమల పదములు” అనియు, తక్కినవారు “సీతా

రామ్" అనియు నుచ్చరింపవలయును. ఇట్లు ప్రథమ కాలము లోనే నుచ్చరింపవలయును. సాధ్యమయినంతవఱకు తాను జనక రాజేంద్రుడనుకొని, ఆ పదములు మనోనేత్రమునకు సాక్షాత్కరించువఱకు, ఆనంద బాష్పములు కారు వఱకు, ఆ "కోమల పదములు" విడువరాదు. ఆమధ్య మనస్సునకు కలుగు పరివర్తనములు, అనుభవైక వేద్యములు, (2) పట్టా భిషేకమునాటి "కోమల పదముల" సౌభాగ్యము నంజనా తనయునకే యెఱుక, కావున రెండవ అవస్థా విశేషమును బోధపఱచి, తానాంజనేయుని అవస్థకు పాల్పడి, భజనపరులను ఆనందరస నిమగ్నుల చేయవలెను. అటులే ఒక గంట యైనను కనీసమైన వెనుక "కోరి భజింతును" ప్రారంభించి తక్కినవారిచే "సీతారామ" అనిపించవలెను.

కోమల పదములు--మృదుమధురవాక్యములు.

సీతారాముల మృదుమధుర వాక్యముల నాలకంప నెవ్వరి కిష్టముండదు- దశరథుడును, కౌసల్యయు, మహా ఋషులును మొదలైన వారికిని, వినను సంతృప్తి గలుగదుగదా—

కావున యజమాని సులభముగా దశరథుడో, కౌసల్యయో, సుమిత్రయో, భరద్వాజుడో, శబరియో, తానయి, మరల నుచ్చరింపవలయును. ఇప్పుడు సీతారాముల పలుకులపేక్షించు చున్నవాడు కావున వారి చిరునవ్వు మొగములే కన్నుల కట్టునట్లు చేసుకొని ప్రార్థన చేయవలెను. తదుపరి "కోరితలంతును"

అని తావని, “సీతారామ్” అని తక్కినవారిచే ననిపించవలెను. యజమాని యగువాడు ఒక రిద్వారను జతచేసుకొని పాడవచ్చునుగాని, తన మనోస్థితికి, వారి యుచ్ఛారణ భంగము తెచ్చును.

2. “ఓరామ, ఓరామ, ఓంకారరామ”

ఈనామము సంతోషావస్థకును, దుఃఖావస్థకును పనికివచ్చును. సంతోషావస్థలో రాముడు విశ్వామిత్రుని అరణ్యమునకు తీసుకొని పోయినప్పుడు, విశ్వామిత్రుడానందముతో స్తోత్రము చేసినట్లుగాని, లేక అహల్య శాపవిమోచన మైన వెనుక ఆదేవీస్తోత్రము చేసినట్లుగాని భావించుకొనవచ్చును. ఇట్లే అనేక అవస్థలు కల్పించు కొనవచ్చును. అవుడు యజమాని ఆయా పాత్రల ననుసరించి తన్మయస్థితికి రావలెను. ఇచ్చట రాముని బాలాకారమే మనస్సునకు గోచరించునట్లు చేసుకొనవలెను. దుఃఖావస్థ:—రామచంద్రులు కైకేయి ఆజాను సారముగా అరణ్యవాసమున కేగినపుడు దశరథుని అవస్థగాని, కొసల్య అవస్థగాని, లేక వచ్చిన వెనుక భరతుని అవస్థగాని తెచ్చి పెట్టుకొనవచ్చును. అట్లు తెచ్చి పెట్టుకొనినపుడు మనస్సునకు రాముని విగ్రహ మెట్లు సౌందుర్యపవలయును? శిరస్సున జడలు; ఒడల నారచీరెలు; భూషణాలంకారములు లేకపోవుట; స్వభావసిద్ధమగు సౌందర్యము; చిరునవ్వు వదనము. ఈ విగ్రహమునే మనస్సునందుంచుకొని, తాను రావణునిచే గొనిపో బడుచున్న సీతగా భావించుకొని భర్త

ధ్యానము చేయవచ్చును. ఈ అవస్థ దెచ్చుకొనుటయే యుత్తమమని తోచుచున్నది. ఈ సాంప్రదాయ మిప్పటిది గాదు. గీతాచార్యుల కాలమునాటిది. గీత 11 వ అధ్యాయములో అర్జునుడు ప్రభువువారినిచూచి “ప్రియఃప్రియాహ్వాసి జేవ” యని యుచ్చరించియున్నాడు. అనగా భర్త భార్యను క్షమించునట్లు నన్ను క్షమించ కోరుచున్నాను. ప్రభువే భర్త; స్వతంత్రుడు జీవాత్మలు భార్యలు; అస్వతంత్రులు; ఇట్లు భావించి పరమేశ్వరునిసేవ చేయుట. ఇచ్చట సీత అవస్థ తాను దెచ్చుకొన్నప్పుడు రాముడు భర్త అనుభావము ముముక్షువుకూడ జ్ఞాపకమునందుంచుకొన వలెను. రామకృష్ణ పరమహంస, చెతన్యస్వామి, నమ్మాళ్వారు మొదలయిన వారీమార్గమును చూపియేయున్నారు.

(3) రామ రామ రామ సీతా-

సంతోషానందః — ఈ నామమును చల్లగా పాడుకొన వలయును. సీతారామచంద్రమూర్తులను సింహాసనముపై చూచినపుడు గుహుడు తన పరివార మొకప్రక్కను, ఆంజనేయలు కోతులు నొకవైపును, విభీషణుడు తనరాక్షస పరివార మొకప్రక్కను గానముచేయు స్థితిగతులలో నేకిభవించి, యజమాని, విభీషణుడో, గుహుడో, ఆంజనేయులోయై “రామ రామ” యని తానుచ్చరించి, “రామసీత” యని తక్కినవారిచే నుచ్చరింపజేయవలెను. దడదడ పనికిరాదు. పై కాలము పనికిరాదు. ఈ ఒక్కనామమునే మూ

దుగంటలకు తక్కువగాని వ్యవధిచూచుకొని ప్రారంభించి నచో భజనపరులు పొందు చిత్తశాంతికిగాని, ఆనందమునకు గాని మేరలేదు. ఇచ్చట మనస్సునకు, సీతారాములు; వారుపవేశించియున్న సింహాసనము, వారిభూషణాద్యలంకారములు, వారి దివ్యసుందర విగ్రహములు; యజమాని వర్ణించి, కొన్ని శ్లోకములో, పద్యములో చదివి భజనపరుల కారూపముల నెదుట బెట్టునట్లుచేయవలెను.

(4) కరుణాసాగర కృష్ణమురారే!

దీనిని దుఃఖావస్థలో పాడుకొనుచు భగవత్సన్నిధానమున వలవల నేడ్చుచు, భగవంతునికన్న తనకు వేరుదిక్కు లేదని భావించుచుండవలయును. వస్త్రాపహరణసమయమున ద్రాపదీదేవి పొందిన అవస్థయే ఇక్కడ ముఖ్యముగా పాటించదగినది. రసానుకరణమున స్త్రీలే మనకు గురువులు. ప్రేమతత్వమెరుంగుట యైనను, మనస్సు కరగజేయుటకై నను వారే ఉపాధ్యాయులు, అట్టి స్త్రీహృదయము తాను దెచ్చుకొనుట సులభ సాధ్యము కాదు. అందును ద్రాపదీపరిభవము, తన పరిభవముగా తలంచుకొని ధన్యుడగు యజమాని “కరుణాసాగర” అని సంకీర్తన ప్రారంభించి “కృష్ణమురారే” యని తక్కిన వారిచే చెప్పించవలయును. ఇచ్చట కృష్ణుడు సాక్షాత్ సర్వేశ్వరుడనియు, సర్వశక్తిమయుడనియు జ్ఞానము కలిగి, ద్వార కావాసుడగు కృష్ణరూపమే మనస్సుచే ఎదుటకు తెప్పించుకొనవలెను.

ఉచ్చైస్వరముతో గోల పెట్టవచ్చును. కన్నులనీరు కాల్యలై ప్రవహించువఱకు నామము చెప్పవలసినదే !

ఇది కష్టమని తోచినవారు గజేంద్రుని అవస్థకు పాల్పడి పాడుకొనవచ్చును. ఇచ్చట వైకుంఠనగరమందలి విష్ణుమూర్తి వారి దివ్యాకారము, గ్రంథములలో చెప్పబడిన ఆకారమునే నర్తించుకొనుచు పాడవలయును. మధ్య మధ్య “లావోక్కింతయు లేదు.” మొదలైన పద్యములు రసభూయిష్టముగా చదువుకొనవలెను. ఈ నామము గంట యైనను కనీసము స్మరింపవలయును.

ఇట్లే చక్కని నామముల నేరుకొని, వానివాని కవస్థా విశేషములు కల్పించుకొని యజమాని భక్త బృందమును నడిపించవలెను. క్రింద కొన్ని నామములు వ్రాయబడుచున్నవి. వాని అవస్థావిశేషములు ముందు “నగరసంకీర్తనము” అను గ్రంథమున చెప్పబడును.

5. శ్యామసుందర మదనమోహన. (బాలగోపాలుని ఆకారము) యజమాని “శ్యామసుందర” యని చెప్పుచు తక్కినవారిచే “మదనమోహన” యని చెప్పించవలయును యజమాని “శ్యామసుందర” అనుటకు బదులు అనేక అవస్థావిశేషములలో అనేకనామములు మార్చవచ్చును. ఇతరులు మాత్రము “మదనమోహన” యని చెప్పుట మార్చకూడదు.

శ్యామసుందర, గోపాలకృష్ణ, గోవిందకృష్ణ,
 యశోదకృష్ణ, యమునాకృష్ణ, బృందాకృష్ణ, గోపీకృష్ణ,
 రాధాకృష్ణ, వ్రేపల్లెకృష్ణ, వెన్నలకృష్ణ, వెన్నెలకృష్ణ,
 నల్లనికృష్ణ, చల్లనికృష్ణ, మురళీకృష్ణ, మోహనకృష్ణ,
 ముద్దులకృష్ణ, మద్దులకృష్ణ, పూతనకృష్ణ, నందానందా,
 మోక్షానందా, భక్తానందా, జ్ఞానానందా, రాధాలోలా,
 యశోదబాలా, దేవకిబాలా, క్రీడాలోలా, గొల్లలబాలా,

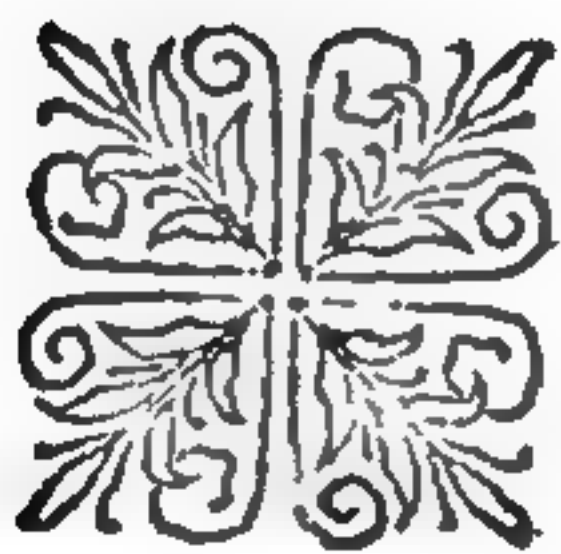
ఇట్లు ఒక్కొక్కటి అనేక గంటలకాల ముచ్చరింప
 వలయును. త్వరగా త్వరగా నామములు మార్చరాదు.

6. దీని తరువాత యజమాని “బృందావనాలోల
 కృష్ణ” యని చెప్పి దానినే అందఱిచేత చెప్పించుచు, తాను
 మార్చుచుండవచ్చును. బృందావన ప్రతినామము ముందు
 నుండును.

బృందావనాలోలకృష్ణ, లీలకృష్ణ, బాలకృష్ణ, గోల
 కృష్ణ, నీలకృష్ణ, రమ్యకృష్ణ, గమ్యకృష్ణ, సౌమ్యకృష్ణ,
 నందకృష్ణ, సుందరకృష్ణ, ముద్దులకృష్ణ, మరదిరకృష్ణ,
 మోహనకృష్ణ, మద్దులకృష్ణ, రాజకృష్ణ, శేవకృష్ణ, దివ్య
 కృష్ణ, భవ్యకృష్ణ, సేవ్యకృష్ణ, యోగకృష్ణ, భాగకృష్ణ,
 భోగకృష్ణ, ధామకృష్ణ, సోమకృష్ణ, రామకృష్ణ, సీమకృష్ణ,
 నల్లకృష్ణ, గొల్లకృష్ణ, వేణుకృష్ణ, రాధాకృష్ణ, రంజితకృష్ణ,
 మొదలై నవి.

7. నందనందన - గోపాలా	12. గోవిందరామా
8. నవనీతచోర - గోపాలా	గోపాలరామా
9. గోవింద మురళి	13. గోవిందవిరతే
గోపాల మురళి	గోపాల విరతే
10. గోవిందరాధే	14. గోవింద గాంధి
గోపాలరాధే	గోపాలగాంధి
11. గోవిందకృష్ణ	15. గోవింద శౌర్
గోపాలకృష్ణ	గోపాలశౌర్

ఆరగింపు - మంగళము.

బెజవాడ

వాణీ ముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింప బడినది.

1932

నగర సంకీర్తనము

నృత్యము—నగర సంకీర్తనము.

వేషము—నగర సంకీర్తనము.

భాష—నగర సంకీర్తనము.

—నగర సంకీర్తనక్రమము.

స్త్రీలు—నగర సంకీర్తనము.

నామములు—నగర సంకీర్తనము.

“జై జై గౌరాంగకృష్ణ”

“జై జై చెతనకృష్ణ”

గౌరాంగ పాదపూజి.

వెలదు 0—2—0

విన్నకోట వెంకటరత్నశర్మ.

కయచేసి పుస్తకములు ఉచితముగా పుచ్చుకోవలదు.

న గ ర స ం కీ ర్త న ము

నృశ్యము—న గ ర స ం కీ ర్త న ము.

వేషము—న గ ర స ం కీ ర్త న ము.

భాష—న గ ర స ం కీ ర్త న ము.

—న గ ర స ం కీ ర్త న క్రమము.

క్రీలు—న గ ర స ం కీ ర్త న ము.

నామములు—న గ ర స ం కీ ర్త న ము.

“జై జై గౌరాంగకృష్ణ”

“జై జై చెతన్యకృష్ణ”

గౌరాంగ పాదపూజి.

వెల రు 0—2—0

విన్నకోట వెంకటరత్నశర్మ.

కయచేసి పుక్తములు ఉచితముగా పుచ్చుకోవలదు.

సంకీర్తనామృతము

0-2-0

(ఇందు నామసంకీర్తనమువలన గలుగు ఫలితములు,
చేయుపద్ధతులు చెప్పబడినవి.)

నగరసంకీర్తనము

0-2-0

(ఇందు నృత్యము, వేషము, భాష, నగరసంకీర్తన
పద్ధతి, భారతదేశ స్త్రీల భక్తితాత్పర్యములు,
126 నామములు చెప్పబడినవి.)

భక్తగౌరాంగ్

0-4-0

(చైతన్యవతారము సంక్షిప్తముగా నాటకరూప
ముగా వ్రాయబడినది.)

భక్తత్యాగరాజు

0-4-0

(త్యాగరాజువారిచరిత్ర నాటకరూపముగా వ్రాయబడినది.)

రా బో వు గ్రంథ ము లు .

శ్రీకృష్ణ చైతన్యవతారము— బాలకాండము, యౌవన
కాండము, అవతార ప్రదర్శన కాండము, సంకీర్తన
కాండము, సన్యాసయోగ కాండము, యోగ కాం
డము, నిర్వాణ కాండము.

గీతామృతము—కర్మ కాండము, సంకీర్తన కాండము, జ్ఞాన
కాండము.

భగవత్పార్థనములు—

నగర సంకీర్తనము.

—ॐ—

సుదీపి

1. నగర సంకీర్తన మీనాటిదికాదు. రామాయణ కాలమున సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకానంతరమున వానర మూక “రామ రామ రామకీతా” యని చిందులు ద్రొక్కుచు మార్గమున నగర సంకీర్తనముచేయుచు, అయోధ్య నుండి ప్రయాణమై కిష్కింధ చేరిరి.

ద్వాపరయుగంబున, గోపాలకృష్ణ ప్రభువు ప్రేషల్ల నుండి మధురాపట్టణముచేరి, అచ్చటనుండి ఉద్ధవుని ప్రేషల్లకు వంపించెను. ఉద్ధవుడు ప్రేషల్ల చేరుసరికి, గోపికా గోపకులు “రాధాలోలాగోపాలా” యనియు, “ముద్దులకృష్ణ, మోహ నకృష్ణ” యనియు ప్రేషల్లలో నగర సంకీర్తనముచేయుట, బొడగాంచెను.

నానాటికి, కాలవశమున, నామసంకీర్తనమే క్షీణింప గా, నగర సంకీర్తనమునకు చోటెక్కడిది?

కలియుగాదిని కొందరు మహర్షులు, వారి వారి పల్లెలలో సామవేదమును గానముచేయుచు, నగర సంకీర్తన చేయుచుండు వారని, యుపనిషత్తులవలన తెలియగలదు.

మఱికొంత కాలమున కిదియు నామమాత్రావశిష్ట మయ్యెను.

అప్పుడు గోపాలకృష్ణ పరబ్రహ్మమూర్తి నవద్వీప పట్టణమునందు గౌరాంగమూర్తియై లావతరించి, నామ సంకీర్తమేగాక, నగరసంకీర్తనమునుగూడ పునరుద్ధరించిరి. వేయి మాటలేల! స్వయముగా తామాచరించి, మార్గదర్శకులైరి. వారి శిష్యగణమును వారి త్రోవనే నడచి, లోకోపకారమును గావించిరి. ఇప్పటికిని, నవద్వీప పట్టణమున మాత్రము నగర సంకీర్తనములేని దినముండదు.

పండరీ ష్టేత్రమున, నిప్పటికిని ఆషాఢమాసములో అత్యద్భుతముగా నగర సంకీర్తన జరుగును. తొలి ఏకాదశీ దినమున దచ్చట షుమారు 100000 మందే మహాభక్తుల వాడుకల పల్లకిలలోనుంచి ముందువారు బారులుదీర్చి “జైన బా, తుకారామ్” అని కీర్తింప, చూడనివారి జీవితమెందులకు?

అట్టి దృశ్యమునుచూచినను, అందు పాల్గొన్నను, ఎవరికంట కన్నీరుగారదు? ఎవ్వ డానందమొందకుండును? ఎవరిహృదయము ద్రవీభూతముకాదు?

నగర సంకీర్తనము—నృత్యము

2. నగర సంకీర్తనము నృత్యము లేనిదేశోభంపదు. నృత్యమొనరించినగాని శరీరాభిమానము కొంత నశింపదు. పురుషులేగాక స్త్రీలుగూడ, అనాదినాటనుండియు నృత్యము చేసినట్లే గ్రంథములలో తెలియగలదు. చ్యాపరమున రాస

క్రీడలో గోపికలు పాల్గొనుట విననూ ? ఇప్పటికి ఘనూరు 800 సంవత్సరములక్రింద జయదేవునిభార్య పద్మావతి సృష్టి ముచేయుట విననూ ? ఎప్పటిమాటలో యెందులకు ? తన్మృతితల్లి శ్రీ శచీదేవి 60 సం॥ వృద్ధురాలు, నాల్గు తరముల క్రిందట, నృత్యముచేయుట విననూ ? ఇప్పటికి పండరీక్షేత్ర సమీపమున గోపాలపురములో, ఆమాధశుద్ధ పూర్ణిమినాడు స్త్రీపురుషులు తేకముగా నృత్యముచేయుట కననూ ? ఇప్పుడెచ్చటనైన నొకతల్లి నృత్యము చేయుచో మనకు విపరీతముగా తోచదా ? నృత్యముచేయనూ ?

నగరసంకీర్తనము నందలి నృత్యము, నోట నుచ్చరించు శబ్దమునకు, ఆశబ్దములో నిమిషియున్న భావమునకు, తగినట్లు లున్నప్పుడే శోభించును. నృత్యమునకు ప్రయత్న మక్కరలేదు. మనము మాట్లాడుచున్నప్పుడు, చేతులు, కన్నులు, నెట్లుసంచలనము చేయుదుమో, సంకీర్తనము కూడ, కాళ్ళు తమంతతామే చిందులు దొర్లిక్కులు కాం గించును.

నృత్యము చేసినప్పుడుగాని, సమస్తావచువములు భగవదర్పణగావు. హస్తములు తాళములువేయుట, పాదములు నృత్యముచేయుట, జిహ్వాపలుకులు పలుకుట, కేత్రములు తదేకదృష్టితో బాలకృష్ణునిగాని, రాధాకృష్ణునిగాని, చంద్రకళాధరునిగాని, సీతారాములగాని చూచుచుండుట. మన స్వరూపమును తెచ్చి దృష్టికెదుటపెట్టుట. చెవులలోనామను

ధారసము పడుచుండుట. ఇట్లే వానివాని పనులవిచేయుచో, ఏకాగ్రత, క్షణములో లభించును. దీనికే యోగమని చెప్పుదురు.

3. భాష:-నగరసంకీర్తనములో శబ్దములు చిన్నవై, మధురమైనవై, ఆకర్షించునవియై, పసిపిల్లవాడు మొదలు 70 ఏండ్లు ముసలివాడును, నుచ్చరింపతగినవై యుండవలయును. స్త్రీలకును, తేలికగా నుచ్చరింపవలసినవిగా నుండవలయును. మధ్యమధ్య చదువు శ్లోకములుగాని, పద్యములుగాని, అందరు నుచ్చరించునట్లు, చిన్న ముక్కలుగాచేసి, యజమాని చెప్పవలయును. యజమాని, తాను చెప్పబోవు నామార్థ మెల్లర కెరింగించి మరియు నామము ప్రారంభించవలెను.

4. వేషము:-నగరసంకీర్తనములో యజమాని వేష మెట్లుండవలయునన, నాతని మొగము చూచినంతనే, రాముడో, కృష్ణుడో, విఠలేశ్వరుడో, పరమశివుడో, చూచువారికి జ్ఞప్తిరావలయును. ఇట్టి పవిత్రభావ మునయింప చేయుటకే గౌరాంగప్రభువువారు, నగర సంకీర్తనములో, పెండ్లికుమార్తెవలె అలంకరింపజేసుకొనువారు. అనగా వేషమునకంత ప్రాముఖ్యతనిచ్చువారు. వారు మాధవ జగన్నాథులను సాధువులచేయుటకు వెళ్ళినపుడుగాని, సుల్తానుదగ్గరకు వెడలినప్పుడుగాని వారివేషమిట్లున్నది:- “ప్రభువువారు భక్తబృందము మధ్యనున్నారు; ఏమి ఆకారము.

ఏమి అలంకారము? ఏమి భావము? ఏమి ఆనందము? ఆకారమా! నవమన్మథుడే! ఘమా రిరువదిమూడు సంవత్సరముల వయస్సు! దృఢకాయుడు! విశాలనేత్రములు! అలంకారములా? సువర్ణభూషణములు. పుష్పాలంకారములు! సిగచుట్టు పుష్పమాలలు. భుజముల పూలదండలు. ఇంతయేల? పూవులచేకప్పబడిరి. శరీరమున చందనము! ధరించిన వివేతాంబరములు, చేతుల చిరతలు, కాళ్ళ గజ్జెలు, కన్నులకు కజ్జలము, నృత్యము జగన్మోహనకరము, మందహాస సుందర వదనారవిందము. ఈవిషయమున ఆవిగ్రహము కన్నుల చూడవలసినదే. చైతన్యమంగళమచు గ్రంథమిట్లు చెప్పుచున్నది. పాదములకు పసుపు పారాణియు దాల్చి, గజ్జెలు చిరుశబ్దములు చేయుచుండ ప్రభువువా రానందపరవశులై నృత్యముచేయగా చూచిన వారిదే భాగ్యము. చూచినవాడందులో జరకయుండలేడు. హృదయానందము ప్రత్యయవయవమునతి దుచు జెలియబడుచునే యున్నది.” ప్రభువువారి కలంకారము వారి శిష్యగణమే చేయుచుండువారు. వారువారి శిష్యగణము నందఱనుకూడ ఇట్లే చందనశరీరములతో, పూలదండలతో రమ్మని చెప్పుచుండువారు. మార్గమున వారిపై వర్షించు పూలదండలను, వారు వారిశిష్యగణమున కేగాక, అందరి మెడలను వేయుచుండువారు. ఈ ఆచారము లిప్పటికిని కొంతవఱకు పండరీక్షేత్రమున, నవద్వీప పట్టణమున విరాజిల్లుచునే యున్నవి. హరికథలలో కథకుని కలంకరింతునూ లేదా? నగరసంకీర్తనములో నేల నుండరాదో? నామసంకీర్తనములో నేల యుండరాదో?

ఇప్పటివారికి, కన్నుల కాటుక ధరించినను అభిమానమే. కాళ్ళకు పసుపు రాచుకొనుటకు నభిమానమే! పూల దండలు ధరించుటకు నభిమానమే. చందనము రాచుకొనుటకు నభిమానమే. చేతులతో తాళములు వేయుట, కాళ్ళతో చిందులు వ్రొక్కుటయు, నోటితో నామముచ్చరించుటయు నభిమానమే! భార్య భర్తకు ననుస్కరించుట కభిమానమే! పిల్లవాడు తల్లిదండ్రులకు ననుస్కరించుటయు నభిమానమే! మనకు భగవదభిమాన మెట్లుకలుగునో?

5. సనుయపరిమాణము, ఏకాదశినాడు వాచ్చి కనీస మారుగంటలును, మిగిలిన రోజులలో కనీసము నాలుగు గంటలైనను యుడవలయును. రెండుగంటలకొక యజమాని మారవచ్చును. ఎన్నియో నామములుచ్చరించినను, మధ్య నెచ్చటనైనను ఒక్కనామము ఒక్క గంట మైనను నుచ్చరించినచో హృదయము ద్రవించుటలో సందేహముండదు. నగరసంకీర్తనములో జనులెక్కువగా నున్నపుడు, నైతన్య ప్రభువువారు, ఆసమూహమును నాలుగు భాగములు చేసి, ఒక్కొక్కరి నొక్కొక్క సమూహమునకు యాజమాన్యమిచ్చి నడపించుచుండువారు. సమయా సమయములును వారెఱుంగరు. సూర్యాస్తమయము లెఱుగనంతగా నామసంకీర్తన చేయించుచుండువారు.

నగరసంకీర్తనా క్రమము.

6. చందన పుష్పాలంకార శోభితులై, భాగవతు లొక్కచోట చేరవలయును. నల్వరి హస్తములలో “శ్రీ

రానుచంద్ర, గోపాలకృష్ణ, శ్రీ చైతన్య, రామకృష్ణ పరమ
హంస; వీరియొక్క పటములుంచవలయును. వీరు పటముల
యొక్క క్రిందిభాగమును తమ అఱచేతులలో పట్టుకొని,
పటముల, పై భాగములను వక్షస్థలములు చేరునట్లు దాల్చి
వలయును. ఈ నల్వురికు ముందు భాగములో రెండు
ప్రక్కలను, ఇరువురు భాగవతులు కిరదీక్షికలు చాల్చి
నిలువబడవలయును. తక్కినవారు రెండు ప్రక్కల స్థాన
కొనవలయును. నలువురి మనుష్యులకెదురు ఖాళీస్థలములో
యజమాని నిలువబడి నానుచు చేయించుచుండవలయును.

7 యజమాని ప్రధానమున “ప్రీత్యక్షచైతన్య”యని చెప్పి
సంతనే తక్కినవారు “ప్రభు నిత్యానందం” అని యుచ్చ
రించవలయును. నగర సంకీర్తనాఁ బ్రాముఖ్యతకై వచ్చిన,
అవుతాఁ విశేషముగావున, ముందు వీరినాను ముచ్చరించు
టయే శ్రేయస్కరము. ఈనామము 10 నిమిషము లుచ్చ
రించిన వెనుక, యజమాని “హరే రామ్ హరే కృష్ణ”యని
యుచ్చరింపగా, తక్కినవారు “రాధే గోవిందం”యని చెప్ప
వలయును. ఇదియు 10 నిమిషములైన వెనుక యజమాని
“రాధే గోవిందమ్” అనియు, తక్కినవారు “రాధే గోపా
లమ్” అనియు యుచ్చరింపవలయును. ఇదియు రెండు కాల
ములో నుచ్చరించిన వెనుక “శ్రీ మద్రమారమణ గోవిందో
హరి” యని చెప్పవచ్చును.

అప్పుడు యజమాని “శా॥ ఏలా బ్రహ్మపదంబు?,
వేదములకు, వీక్షింపగారాని, నిన్ను, ఈలోకంబున, ఈ

వనాంతరమునందు, ఈమందలో, కృష్ణాయంచు, ఆలాపాది
సమస్తభావములు, నీయందే, సమర్పించు, నీవేలందొక్కరి,
పాదరేణువులు, పైవేష్టించినం, జెల్లదే", అను ఈపద్య
మును, కామాలుంచినచోట్ల నాపుచు, ఆముక్కలను తక్కి
న వారిచే ననిపించుచు, చివరకు, "శ్రీమద్రమాగమణ గో
విందోహరి"యని యుచ్చరింపవలెను. అపుడు యజమాని
అందఱనుచూచి ఈపద్యములో భావమిట్లు చెప్పవలెను—
నాయనలారా! చూచితిగా! ఈస్తోత్రము బ్రహ్మదేవునిచే
చేయబడినది. ఒకసమయమున గోపాలకృష్ణుడు, గోపాలభా
లురతోయమునానదీతీరమున చల్లియన్నములుతినచుండెను.
ఆవులు దూరమున మేయుచున్నవి. ఇంతలో బ్రహ్మ, తానే
సృష్టికర్తనను, అభిమానాహంకార పూరితుడై, ఆ, ఆవు
లను, ఒక కొండగుహలో దాచెను. ఆఆవులను వెదకుటకై
మాయలకృష్ణుడు బయలుదేరి వెళ్లెను. ఇంతలో బ్రహ్మ, ఆ
పిల్లలనుగూడ తీసుకొనిపోయి కొండగుహలో దాచెను. ఈ
సమాచారమంతయు కృష్ణుడు గ్రహించి, తానే గొల్లపిల్లలై
తానే గోవులై, ఒక్క యేడు బృందావనమున సంచరిం
చెను. ఇనంతయు బ్రహ్మచూచి, ఆశ్చర్యపడి, విచారపడి,
సిగ్గుపడి, పశ్చాత్తాపపడి, అహంకారమును
వదిలినవాడై కృష్ణ పరబ్రహ్మమూర్తియొక్క
సర్వవ్యాపకత్వమును, శక్తియు గ్రహించి, వచ్చి,
గోపాలకృష్ణుని పాదములపైబడి ఈస్తోత్రమును చేసినాడు"
అని తానాపద్యమును మరల చదువవలయును. చదివి మరల
జనులనుచూచి "చూచితిరా! తన యుద్యోగముకన్న గోపా

లుర పాదధూళి నే శ్రేష్ఠముగా మెచ్చుకొనుచున్నాడు” అని చెప్పి, అచ్చటనున్న ప్రజల పాదధూళిని తాను తీసుకొని తలదాల్పవలయును. (పాదధూళి కోరినంతమాత్రముచే వారీ యను. అదిగాక దోషమునుకొని దూరదూరముగాపోవుదురు. అట్టియెడల వానినిట్లు బ్రతిమాలవలయును) “నాయనలారా నాయందు దయయుంచి ఇంతనామము చెవులలో పోయుచు న్నాడు. మీ ఆంధరికృపచే కొంత సంతోషము కలుగుచు న్నది. మీ పాదధూళికూడయిచ్చి వీని తరింపజేయుడు. మిముబోలు మహాత్ముల పాదధూళి యముడుకూడ శిరస్సున దాల్చునట” అని తన ఆవేదన, ఆర్తి తెలుపుకొని దాశరథీ శతకములోని ఈ పద్యమును చదువవలయును.

“ చం॥ పరమదయానిధే! పతితపావననామ! హరే యటంచు, సుస్థిరమత్తులై సదా భజనచేయు మహాత్ముల పాదధూళి నాశిరమునదాల్చు మీరటకు చేరకడంచు యముందు కింకరోత్కరముల కానబెట్టునటదాశరథీ! కరుణాపయోనిధీ!” (ఈ పద్యముకూడ అందరిచే ననిపించవలయును) ఇది చదివి వారి పాదధూళి దొరకినంతవఱకు శిరస్సున దాల్పవలయును. (ఇట్లు చేసినగాని దేహాభిమానము, కులాభిమానము కొంత వఱకనను నశింపదు).

తదుపరియజమాని “మురళీధర, నోవర్ధనధారీ”యను నామమును, కనీస మరగంటయైనను చెప్పించవలయును. తాను “మురళీధరగో,” అనియు, తక్కినవారు “వర్ధనధారీ” యనియు, యుచ్చరింపవలయును. ఈ నామము నుచ్చరించు

నవుడు తాను తనచేతినిపైకెత్తి, తానేకృష్ణుడనొని, తానే
 గోవర్ధన పర్వతమెత్తుచున్నట్లు భావించుకొనవచ్చును. ప్రజల
 కాదృశ్యమును వర్ణించి, ఆహవానమును వారియెదుటపెట్టుటకు
 ప్రయత్నించవలయును. ఇట్లుఉచ్చరించినచెనుక చాగనతము
 లోని శా॥ బాలుండితడుకొండదొడ్దది, మహాభారము, సైరిం
 పగా, బాలంకోయని, దీనిక్రింద నిలువక, శంకఃపరాభోకుడు,
 ఈ శైలాంభోనిధి, జతుసంయుత, ధరాచక్రముపైబడ్డ,
 నాకేలల్లాడదు, బంధులార! నిలుడీ క్రిందక, ప్రమోదా
 త్తులై” అను పద్యమును తాను చదివి ఆ కరిచేదను
 చెప్పించి దానిభావమును వ్యక్తీకరింపవలయును. “నాయన
 లారా! చూచితిరా! గోపాలకృష్ణుండు గొల్లనారి కెట్టి
 అభయప్రదానమును చేయుచున్నాడో! నేను బాలుడను,
 గోవర్ధనగిరి పెద్దది, మహాభారము, నేను మోనుగలనో,
 లేనోయని సందేహింపకుడు, ఈసమస్తపర్వతములు సప్త
 మహాసముద్రములు పైబడినను నాహస్థము కదలదు.
 మీరు సందేహములు నదలి నాయండజేరుడు. దీనిక్రిందకు
 రండు. మీరు నాబంధువులు. జీవాత్ములు నాకాపులు.
 నన్ను నమ్మినచో మీసంసారభారములన్నియునే నేను మోసె
 దను. నేనేమో యశోదసిల్లవాడననియు, బాలుడననియు,
 భావించి, సందేహింపక విశ్వాసముతో నన్ను సేవింపుడు.
 మీరు రక్షింపబడుదురు,” అని యెంతచక్కగా తనగొప్ప
 తనమును వెల్లడించెనో చూచితిరిగదా! అని తానాపద్య
 మును మరల చదివి “శ్రీమద్రమారమణ గోవిందో హరి”
 అని యుచ్చరింపవచ్చును.

దేవుపరి “మురళీలోలా”యని తాను చ్చరించుచు,
 “గోపాలా” యని తంకనవారిచే సనిపించవలయును. ఈ
 నామమెన్నిగంటలైనను జపించవలసినదే. తాను కృష్ణుని
 వలె నృశ్యముచేయుచు, చేతిచిరతలను నోటికగ్గరికు తెచ్చి
 అది మురళీగా భావించుకొని స్వస్తవాదుడై తానుజనుల నా
 నందమున దేల్చుచున్నాను. అందరను అట్లేనిల్వబడునట్లుచేయ
 నచ్చును. కనీసమొక గంటయైన నుచ్చరించిన వెనుక “కృష్ణా
 నీవింకను కనిపించవా? ఈసాపిని తిరింపజేయవా?” యను
 భావమును లోపలనుంచుకొని విచారముగా నుచ్చరింపుచు,
 కన్నులనీరు గారువకలు చేరి, ప్రజలను రసోనాదుల చేయ
 వలయును. సుగ్రహధ్యయజమాని తానందరివైపు జూచుచు
 తాళములు వేయుక నిలువబడియున్నవారిని చూచి హెచ్చ
 రించవలయును. ఎట్లు? “నాయనలారా! చేతులనుపైకితీయుదు
 తాళమువేయుదు. ఆయ్యా! ఈ మాత్రమునకే నను నోచు
 కొనలేదా? ఈకమహర్షి పరీక్షిత్తున కేమిచెప్పినో తెలి
 యునా? “కమలాక్షుప్రాజకుగాని హస్తంబులు, శనముహ
 సంబులు సర్వవచన” అని నుడివియున్నారు. భగవంతునిచే
 నీయబడిన చేతులతో, నాయనకీయువచారము చేయు
 చోమనముతీరి? పుట్టవలసినది లేదుగదా! మనము తాళ
 మువేయనిచో శనసహానులమేగదా! ఈమాత్రమునకే అభి
 మానముగలిగి ముందంజ వేయగలమా! భగవంతునికి మన
 మెంతదూరములో నున్నామో చూచుచుంటిరిగదా!” ఇట్లు
 చెప్పిన వెనుక కొందరు తాళములు వేయుదురు ఇంకను
 కొందరు వేయనివారుందురు. వారిద్దరకు తానేగి సాష్టాంగ

నమస్కారముచేసి బ్రతిమాలు కొన్నచో, వారునువేయ
దురు. *ఇందులో నేమున్నదని, కొంద రక్కడ ప్రశ్నించె
దరు. అట్టిప్రశ్న వచ్చినపుడు, అక్కడనేమియు సమా
ధానము చెప్పక తన సంకీర్తనము తాను సాగించుచుండవల
యును. శాంతమునువీడరాదు. పట్టుదల కూడదు.

కొందరు నామము చేయనివారుందురు. వారినిచూచి
“ఓసోహో బహుభాగున్నది. శబ్దమేమియు చాలుటలేదు.
మన శబ్దమునకు కామక్రోధాదులు పారిపోవలయు. నిద్రా
దేవత తొలగిపోవలయు. ఏదీ అందరు బిగ్గరగాఅని ఈపాపి
చెవిలో నింతనామముపోసి కటాక్షింపుడు. మిమ్ము యాచిం
చుచున్నాను. ధనమునకై గాదు. బిరుదులకై కాదు. కీర్తి
కై కాదు. నామామృతభిక్ష పెట్టుడని కోరుచున్నాను. మీ
మేలు మరువను” అని పలికిన వెంటనే “శ్రీమ ప్రచూరమణ
గోవిందోహరి” యని చెప్పించవలెను. పూర్వముకన్న
హెచ్చుగాచేయుదురు. అపుడు మరల రుజుమానివారిని
చూచి “అయ్యో! శబ్దముచాలనేలేదు! నామీద కోపమా!
నామీద కోపమైనను, కృష్ణునిమీద కోపమెందులకు? ఒక
రాజాకగ్రామములో పెద్దలనుపిలచి, అందఱనుతలొకబిందెడు
పాలుతెచ్చి ఒకనూతిలోపోయుడని ఆజ్ఞాపించెను. అందరును

*వీడు వట్టిచెరుకూరులో గానము చేసినపు డొకబ్రాహ్మణోత్తము
డెంతసేపటికిని తాళము వేయనేలేదు. తుదకు వీడు ప్రదక్షిణముచేసి,
నమస్కారము చేసినపుడు వారికి కటాక్షమువచ్చి తాళమువేసి భజన
లోనికి వచ్చిరి. అప్పటికిగాని వారి హృదయము కరుగలేదు.

తెచ్చి సనుయము చూచి పోసిపోయిరి. తరువాత రాజుగారు చూడగా అంతయు నీరేయున్నది. ఇదేమని ఒక్కొక్కరి పిలిచి యడుగగా వారు “అయ్యా క్షమించుడు, అందరును పాలుపోసినపుడు నాబిందెడు నీరు అందులో గలసిపోవదా?” అని నీరు పోసితిననెను. ఇట్లే అందరు జవాబులు చెప్పిరి. ఇట్లే నాయనలారా ! మన మనవలెనా ? మనమన్నట్లు గుర్తింపగలరా ? ఆశబ్దములో మనము నన్నట్లే తలతురని కొందరూరుకొన్నట్లున్నారు. అయ్యారు ఎవరికివారే యము నాతీరే, అన్నట్లు ఎవరి పుణ్యమువారిదే, ఎవరి పాపము వారిదే ! ఏదీ ఈ పర్యాయమందరు బిగ్గరగా నామముచేసి సంతృప్తిచేయుడు” అని “మురళీలోలా” యని తాను చెప్పి వారిచే “గోపాలా” యని చెప్పించవలెను. అప్పుడందరును బిగ్గరగా “గోపాలా” యని యుచ్చరింతురు. ఆయుత్సాహముతో నా నామము అరగంట యుచ్చరించి, ఇష్టము వచ్చినట్లు పిచ్చివానివలె గంతులు వేయవచ్చును. నృత్యము చేయవచ్చును. అందరు నిది చూచుచుందురుగాని, కొందర వేశపూరితులై, తనుంతటతామే చిందులు ద్రొక్కుచు పట్టుదలతో నామముచ్చరింతురు. అప్పటికి “శ్రీమద్రామరమణగోవిందో హరి” యని యుచ్చరింపవచ్చును ప్రజల నుత్సాహపరచుటకై, ఈ పర్యాయము తాను పద్యము చదువక, వారిలో నెవ్వరినైనను చదువునుని చెప్పవలెను. వారట్లు చదివిన వెనుక, “గోవింద” కొట్టిన వెనుక తాను “రఘుపతి రాఘవ” యని యుచ్చరించి “రాజారామ్” అని తక్కినవారిచే ననిపించవలయును.

ఇట్లు చ్చరించుచు ఒక యింటిదగ్గరనుండి మఱొక యింటికి వచ్చుచు, ఆయా యిండ్లయొద్ద నొకింత సేపాగుచు, భజన జేయుచు, వారు హారతులిచ్చినను, ఈయకపోయినను ఆ యింటి గృహస్థునిగూడ తమతో భజన వెంట, యజమాని యగు వాడు దోడ్కొనిపోవలయును. ఒక్కొక్కయజమాని “అయ్యాకొంచెముతొందర పనియున్నదివిడువుడు” అని చెప్పును. అప్పుడా గృహస్థునిచూచి “నాయనా! రెండడుగులుమాత్రము మాతో వచ్చిపోమ్ము, మీవంటి పుణ్య గృహస్థులతో మేము కొంతదూరము నడచినను మేలేగదా! మీ సాంగత్య మొకింతసేపు గలిగినను మంచిదెగదా! యని ప్రత్యుత్తరముచెప్పి వెంటదోడ్కొని పోవలయును.

ఇంతలో ఆ గృహస్థుని యిల్లాలు, తటాలునవచ్చి, నగరసంకీర్తనముచేయు యజమానునికీ, నమస్కరించును. తక్షణమే యజమాని ఆతల్లినిచూచి ఇట్లు ప్రబోధన చేయవలయును “అమ్మా! ఇట్లు నాకు నమస్కారముచేయుట పాడిగాదు. అడుగో! నీదేవుడు (అని ఆపెకు ఆమెభర్తను చూపించి) ఆయనయే నీతాత; నీరక్షణకర్త, ఆయనకన్న నీకు నమస్కరింపదగిన వస్తువుగాని, పూజింపదగిన పదార్థముగాని వేఱొందులేదు. ఒక్కనాడైనను నిభర్తకు నమస్కరించితివా! లేదుగదా, నీబిడ్డనగు నాకాళ్ళపైబడినంత నీ కేమియు ప్రయోజనము? పతివ్రతయగు కాంక్షకు భర్త కన్న దేవమేలేదు. విష్ణు ప్రియాదేవి ఏమిచేసినదో తెలియునా? శ్రీకృష్ణుడు ప్రత్యక్షమైనపుడు, “నాకు నీవక్కర

లేదు. నీనామమక్కరలేదు. నాభర్తయే నాకు కావలయును. నా భర్తయొక్క నామస్మరణమే నాకు కావలసినది. నా భర్తను నాకిచ్చి వెడలిపోమ్ము” అని ప్రార్థించినది. కావున నోతల్లి నీభర్తకు నాయెదుట నొకసారి నమస్కరింపుము” అని దీనముగా వేడుకొని, ఆతల్లిచే ఆయజమానునికి నమస్కారముచేయించి అక్కడనుండి ఆయజమానునితో కదలిపోవలయును. ఒక్కొక్కచోట భార్యాభర్తలు లజ్జింతురు. అట్టిసమయములయందు ప్రబోధమాత్రమే చేసి కదలిపోవలయును. తక్షణమే “రఘుపతిరాఘవ”యని యుచ్చైస్వరముతో హుంకరించినట్లు నామము ప్రారంభించవలెను. నాల్గువీధులు కలసినచోట్ల భక్తగణముచు వలయాకారముగా చేసి భజన చేయించుచు, యజమానిపై వారినికూడ, అందులో చేర్చి నామము చేయించవలెను. అట్టిస్థలములయందు యజమాని తాను, రాధా స్థితీకో, లేక దుష్మితీ స్థితీకోవచ్చి, వారివారి పద్యములు చెప్పవచ్చును. చెప్పుటమాత్రమే కాదు. వారు పడిన ఆ వేద సంతయు తాననుకరించి సభ్యుల నానందవశుల చేయవలయును. తాను దుష్మితీస్థితీకి వచ్చి “మ॥ ఘనులాత్మీయతమో నివృత్తికొఱకై, గౌరీశుమర్యాద, నెవ్వనిపాదాంబుజతోయమందు మునుగన్ వాంఛింతురే, నట్టిసీ, యచుకంపన్ విలసిల్లనేని, వ్రతచర్యన్ నూరు జన్మంబులన్, నిను చింతింపుచు ప్రాణమున్ విడిచెదన్ నిక్కంబు ప్రాణేశ్వరా!” అను పద్యముచదివి ఆరసానుభూతికి తానువచ్చి దుఃఖబాష్పములు కార్పవలయును. లేదా, తానుగోపిక భావముతెచ్చుకొని, తన్ను కృష్ణుడు

విడనాడి పోయినట్లును, ఆయన నిమిత్తమే వెదుకుటకు,
తాను బృందావనములో సంచరించుచున్నట్లున్ను, రసావే
శుడై “ఉ॥ నల్లనివాడు, పద్మనయనంబులవాడు, కృపారసం
బు, పై, జలైడువాడు, మాళిపరిసర్పితపింఛమువాడు; సత్వ
రాజితైడుమోము వాడొకడు, చెల్వల మానధనంబుదెచ్చె,
నోమల్లియలార! మీపొదలమాటున లేడుగదమ్మ చెప్ప!”
అని పాడుకోవలయును. ఆ సమయమున, తానున్న స్థలమే
బృందావనమనియు, చుట్టునున్న ప్రజలే మల్లె వృక్షములు
గాను, భావించుకొననిదే రసానుభవము కలుగదు. అందు
లోని చరణములు మాటిమాటికి చెప్పుకొనుచుండవలయును.
అంతలో కృష్ణుని కోమల పాదపద్మములు స్మరణ తేచ్చ
కొని “మ॥ అరవిందంబులకంటె కోమలములై, అందంబు
యొప్పు, నీ, చరణంబుల్ కఠినంబులై మొనయుమాచన్నుల
గవల్ మోవగా, నెరయంబోలునటంచు పొక్కుదుము, నీ
యీకర్కశౌరణ్య భూపరి సంచారము కృష్ణ! నీప్రియలకు
ప్రాణవ్యధంజేయదే?” అని చదువుకొని నలనల దుఃఖించు
నంత స్థితికి తానువచ్చినగాని సభ్యు లారస మనుభవించి
లేరు.

అంతలో పైకుటికి “గోపాలకృష్ణ! గోవిందకృష్ణ!”
యను నామమును పైకాలములో, క్షణమైన వ్యవధినీయక
చెప్పించవలెను. తాను గోపాల కృష్ణయనియు, తక్కినవారి
చే “గోవిందకృష్ణ” యనియు, చెప్పించవలెను. ఇట్లొక
పావుగంటయైనను చెప్పించి తదుపరి “పతితపావన” యని

తానుచెప్పి “సీతారామ్” అని అందరి చేతను చెప్పించవలెను. ఈ నామము కనీసము అరగంటయైనను పైకాలములో నుచ్చరించవలయును.

అప్పుడప్పుడు ఇతరమతస్థులు మార్గమధ్యమున కనిపించినను వారినికూడ భజనచేయుడని ప్రార్థించవచ్చును. వారు చేసికొనినంతోషమే, చేయకపోయినచో నవమానముగ భావించరాదు. * (వీడు ముట్లూరులో గానము చేసినపుడు కైస్తవమతస్థులు కొందరు వీనిభజనలోచేరక నిలువబడియుండిరి. వారిని వీడు బ్రతిమాలుకొనినను వారువినలేదు. అప్పుడు వీడు నామమునుమార్చి “జీసస్ మురళి, మరియు మురళి”యని చెప్పినంతనే వారందరునువచ్చి, యుచ్చరించి నృత్యముచేసిరి.) కావున ఎవరికిష్టమగు నామమును వారే చేయునట్లు యజమాని సమయానుకూలముగా నడచుకొని, భగవన్నామ సంకీర్తనమే ప్రధానోద్దేశ్యముగా నుంచుకొనవలయును. ఆనమయమున “బైబిలు” లోనుండి కొన్ని మహా ద్వాక్యములుచెప్పి వానిభావ మందఱకు నెఱిగించవచ్చును.

అక్కడనుండి కదలి “శంకరశంకర” యని తాను చెప్పి “మహాదేవా”యని తక్కినవారిచే ననిపించవలెను.

* ఈమధ్య నెరియింటియందైనను రోగులుగాని, వృద్ధులుగాని, లేవలేనివారుగాని. యున్నారని తెలిసినచో, యజమాని లోపలకుపోయి కొందఱను మాత్రమే పెంటరీనుకొని, అమంచముదగ్గర నామముచెప్పి విదునిమనములైనను అగి శిదుపరి బైటకు రావలయును.

తాను నామమును మార్చవచ్చునుగాని సభ్యులను మార్పించరాదు. తానీనామమునే పదిపదినిముసములకును “శంభో శంకర”యనియు “గంగాజాటా”యనియు, “చంద్రకళాధర”యనియు మార్చుచుండవలయును. మార్చునపుడు ఆ మహాశివుని ఆకారమును తన మనోనేత్రమునెదుట సాక్షాత్కరించుకొను చుండవలయును. అట్లు రూపమెదుటకు వచ్చువఱకు గానము చేయుచునే యుండవలయును. ఎదుటకు వచ్చిన వెనుక తప్పిపోకుండ మనస్సునునిలిపి, స్వామివారి ప్రతియవయవమును పరిశీలించుచున్నగాని మనస్సచ్చట నిలువదు. ఇక్కడనే యజమాని కష్టపడవలసిన ఘట్టము. ఒక్కొక్కనాడు హృదయము కరుగనేకరుగదు. ఆనాడు నిరుత్సాహపడరాదు. ఒక్కొక్కనాడు అరగంటలోనే హృదయము ద్రవీభూతము కాగలదు. ఒక్కొక్కసారి నామమెత్తుకొనిన వెంటనే రూపసాక్షాత్కారములభించి హృదయము చప్పున నీరగును. ఆనాటి సంకీర్తననుంతయు ఆనందమయముగానే యుండును. ఇంకను కొన్ని నామములుజేయించి ప్రారంభించినస్థలమునకువచ్చి అందరిచేతను ఈపద్యమునుచెప్పించవలయును “శా॥ భక్తతాణపరాయణుండవని నిన్ ప్రార్థించుచున్నారము; ఆసక్తి, సంసరణంపు వాంఛలకు, నాసల్ సేయ లేశంబు; ఏయుక్తుల్, నిన్ బరితృప్తిచేయవని, నామోచ్చారణాభ్యాసినై, ముక్తిగోరుదు, రామ! కృష్ణ! శంభో! తానక, కృపాంభోరాశిలో ముంచవే!” రామయను సంబోధనమార్తితో, నుచ్చైస్వరముతో, విదారుసార్లనిపించవలయును.

అప్పుడందరిచేతను పటములకు సాష్టాంగ నమస్కారములుచేయించి, వారి పాదధూళి తన శిరస్సున దాల్చుకొనవలయును.

మంగళము.

తదుపరి మంగళము చెప్పుచు నందరిచేతను నృత్యము చేయించవలయును. తాను “జయాజయమంగళం, నిత్యశుభమంగళం” అనిచెప్పి, ఈవాక్యములే పైవారిచే ననిపించి, తదుపరి మంగళనామము నుచ్చరింపవలయును. దానిని సమయానుకూలముగా వ్యవధి నేర్పఱచుకొనవచ్చును.

“గోపాలకృష్ణునకు” అని తానుచ్చరించి “గోవిందకృష్ణునకు” అని తక్కినవారిచే పై కాలమువఱకు జరిగింపవచ్చును. తాను “శ్రీరామచంద్రునకు” అని యుచ్చరించి “సీతాభీరామునకు” అని పైవారిచే ననిపించవలయును. తాను “గౌరాంగ ప్రభువునకు” అని యుచ్చరించి “చైతన్యదేవునకు” అని పైవారిచే ననిపించవలయును. మంగళము కనీసము అరగంటయైనను జరిగినచో బాగుండును. పదములకు తగిన అడుగులు, అడుగులకుతగిన నృత్యము, నృత్యమునకుతగిన చిందులు, చక్కగా నొనరించి సభ్యులనుకూడ ఆనందవశులచేయవచ్చును.

ఆరగింపు

తదుపరి స్వాధివారికి ఆరగింపు జరిపింపవలయును. ఆరగింపులోకూడ నామసంకీర్తన మొక పావుగంటయైనను

జరుగవలయును. ఇచ్చట యజమాని “ఆరగించుగోపాల”
యనియు, తక్కినవారు “ఆరగించు గోవింద”యనియు,
యజమాని “ఆరగించుశ్రీరామ” యనియు తక్కినవారు
“ఆరగింపు నీతమ్మ” యనియు యజమాని “ఆర
గించు గౌరాంగ” యనియు తక్కినవారు “ఆరగించు
చైతన్యమనియు” చెప్పవలయును. చక్కగా నృత్యగానముల
చే జరిగింపవలయును. నామమునకు మధ్యక్షణమైనను భాళి
నీయరాదు. శ్రదుపరి “శ్రీమద్రమారమణ గోవిందోహరి”
యని అందరిచే చెప్పించి ప్రసాదవినియోగము చేయించు
చుండవలయును.

ప్రసాదవినియోగ సమయమునకూడ నూరకుండ
రాదు. యజమాని “నందనందన” అనిచెప్పి తక్కినవారిచే
“గోపాలా” యని యుచ్చరింపచేయుచుండవలెను.

అట్లు నామము చెప్పుకొనుచు యెవరియిండ్లకు వారు
పోవలయును.

స్త్రీలు నగరసంకీర్తనము.

8. “కిర్తిశ్చిర్యాచినాదీతాం స్మృతిర్మథాధృతిఃక్షమ” భగవద్గీత.

శ్రీకృష్ణపరమాత్మ స్త్రీలకెట్టి స్థానమిచ్చియున్నాఁ
తిలకింపుడు. స్త్రీలలోగలకీర్తి, ఐశ్వర్యము, సౌందర్యము,
వాక్కు, జ్ఞాపకశక్తి, ధైర్యము, ఓర్పు, నాస్వరూపములే.
అనగా పాతివ్రత్యనిష్ఠ, పతిభక్తి, దైవభక్తి, మృదువాకుక,

కష్టసహనము, అనుష్ఠానమునందున్న స్త్రీలకు నమస్కరింపుము. లేదా, ఏస్త్రీయి నన్నభజించుటవలన కీర్తినంపాదించెదరో తమవిశ్వర్యము నానిమత్తమైవినియోగించెదరో, యేస్త్రీలు తమజిహ్వలను నానామసంకీర్తనముకై వినియోగపరచెదరో, యేస్త్రీలు ధైర్యముతో భవబంధవిచ్ఛేదమునకై ప్రయత్నించెదరో, యేస్త్రీలు అధికమగు నోర్పుతో భర్తలను సేవించెదరో, వారియందు నేనున్నాను "అనిభావము.

అదిగాక, స్త్రీలేగదా గర్భధారిణులు. అట్టివారికే భక్తిఅనవసరమయినచో వారిసంతానమెట్లుందునో యోచించుకొనుడు. స్త్రీలేకదా ఉభయకులపవిత్రలు, స్త్రీలేకదా సంసారమూలకారిణులు, స్త్రీలేకదా మనగృహస్థాశ్రమప్రవర్తనీయలు, స్త్రీలేకదా పురుషుల కీర్తిప్రతిష్ఠలకు కారణము. అట్టిస్త్రీలయినను భక్తియుతులైనచో వారిఆత్మశక్తి వారినేగాక పురుషులను గూడ నుద్ధరింపగలదు. మన యిండ్లలో శుచి, శుభ్రత, ఆచార వ్యవహారములు, ఇంకను నిల్చియుండుటకు స్త్రీలేగదా కారణభూతులు. వేదములు రచించిన స్త్రీలులేరా? యోగశాస్త్రములు రచించిన స్త్రీలులేరా? మొల్ల రామాయణము రచింపలేదా? కావున స్త్రీలు ముఖ్యముగా నామ సంకీర్తనము నగర సంకీర్తనమును చేయవలయుననియే పెద్దల యూహలు కాని వారి సమాజములు, వారిసంకీర్తనములు పురుషులతో సంబంధము లేకుండా విడిగానుండవలయును.

ఒక వివాహము జరుగుచున్నప్పుడు స్త్రీలు పల్లకి వెంట నుంచియెండలోనైనను, వర్షములోనైనను పోవుట లేదా? నోములు వ్రతములు చేసుకొనుచున్నప్పుడు గుంపులుగా చేరి వీధులవెంట వెళ్ళుట లేదా? శ్రావణ మంగళవారములలో శన గల నిమిత్తమై ఇంటింటికి పోవుట లేదా?

కావున వారు ముఖ్యముగా నగర సంకీర్తనములలో ను, నామ సంకీర్తనములలోను పాల్గొని వారి భక్త్యాతిశయములచే తమ భర్తలను, తమబిడ్డలను, తమసోదరులను భక్త పూరితులచేసి నుద్ధరింతురుగాక! వారి భక్త్యనుష్ఠానములకు పురుషులు తోడ్పడుదురుగాక!

నామములు

నగర సంకీర్తనములోగాని, నామ సంకీర్తనములోగాని ఉపయోగింపదగు నామములుకొన్ని సీక్రింద సూచించుచున్నాడు. బుద్ధి కుశలతగల మహానుభావు లెన్నియొకల్పించుకొనవచ్చును.

ఒక్కొక్క నామము కనీసము అరగంటయైనను నుచ్చరించవలయును. లేనిదే చిత్తైకాగ్రత లభించుటకష్టము.

౧	గోపాలకృష్ణ	గోవిందకృష్ణ
౨	భూపాలకృష్ణ	„
౩	యశోదకృష్ణ	„
౪	మధురాకృష్ణ	„

౧	ద్వారకకృష్ణ	గోవిందకృష్ణ
౨	వేపలైకృష్ణ	,,
౩	కుబ్జకృష్ణ	,,
౪	దేవకికృష్ణ	,,
౫	కోమలకృష్ణ	,,
౬	రాధాకృష్ణ	,,
౭	మురళీకృష్ణ	,,
౮	గోపీకృష్ణ	,,
౯	గీతలకృష్ణ	,,
౧౦	భారతకృష్ణ	,,
౧౧	నల్లనికృష్ణ	,,
౧౨	చల్లనికృష్ణ	,,
౧౩	అల్లరికృష్ణ	,,
౧౪	ముద్దులకృష్ణ	,,
౧౫	మోహనకృష్ణ	,,
౧౬	యమునాకృష్ణ	,,
౧౭	వేదాంతకృష్ణ	,,
౧౮	మోహనమురళీ	పాండురంగ
౧౯	గీతలమురళీ	,,
౨౦	విఠలవిఠల	,,
౨౧	పండరినాథా	,,
౨౨	సక్కుభాయిమురళీ	,,
౨౩	జాన దేవ్ మురళీ	,,
౨౪	శుకారామ్ మురళీ	,,

౨౯	భక్తతాతా	పాదురంగ
౩౦	నందానందా	„
౩౧	జ్ఞానానందా	„
౩౨	యోగానందా	„
౩౩	భక్తానందా	„
౩౪	గోపాలవిఠల	„
౩౫	గోవిందవిఠల	„
౩౬	మోహనవిఠల	„
౩౭	ముద్దులవిఠల	„
౩౮	గోపీవిఠల	„
౩౯	రాధావిఠల	„
౪౦	రుక్మిణీవిఠల	„
౪౧	దశరథనందన	రామచంద్ర
౪౨	దానవమర్దన	„
౪౩	పతితపావన	„
౪౪	మోహనరూపా	„
౪౫	కౌసల్యతనయా	„
౪౬	కాశీస్థానవ్యయ	„
౪౭	కైకేయిప్రియ	„
౪౮	కరుణాసాగర	„
౪౯	రావణసంహర	„
౫౦	శబరిసన్నుత	„
౫౧	సుందరవదనా	„
౫౨	శంకర శంకర	„

౫౩	శంభో శంకర	మహాదేవా
౫౪	భక్తవశంకర	,,
౫౫	గంగాజూటా	,,
౫౬	లలాటనేత్ర	,,
౫౭	సర్పాహార	,,
౫౮	చంద్రకళాధర	,,
౫౯	కారుణ్యకర	,,
౬౦	కైలాసాధిప	,,
౬౧	పార్వతీనాథ	,,
౬౨	అనాథనాథ	,,
౬౩	గౌరీశంకర	,,
౬౪	కేశవమిత్ర	,,
౬౫	శ్రీ గౌరంగా	శ్రీ చైతన్యా
౬౬	శచీకుమార	,,
౬౭	మోహనమూర్తి	,,
౬౮	అఘువినాశన	,,
౬౯	చందన చర్చిత	,,
౭౦	నిత్యానంద	,,
౭౧	రామానంద	,,
౭౨	మురారిరక్షక	,,
౭౩	అద్వైతావన	,,
౭౪	అద్భుతవిషయా	,,
౭౫	కేశవరక్షక	,,
౭౬	హరిదాసప్రియ	,,

22	రాధాలోలా	శ్రీ చైతన్యా
25	మురళీలోలా	,,
28	మోహనబాలా	,,
౩౦	విలాసపురుషా	,,
౩౧	ప్రేమానందా	,,
౩౨	భక్తానందా	,,
౩3	నాట్యానందా	,,
౩౪	మాధవరక్షక	,,
౩5	కరుణాసాగర	,,
౩౬	నయాసముద్రా	,,
౩౭	కృష్ణావతారా	,,
౩౮	రామావతారా	,,
౩౯	ప్రేమావతారా	,,
౪౦	శాంతాకార	,,
౪౧	నామోద్ధరణా	,,
౪౨	నవద్వీపవాసా	,,
౪3	మృదుతరవేషా	,,
౪౪	మధురాభాషా	,,
౪5	పతితపావన	,,
౪౬	ప్రణాధారా	,,
౪౭	బృందావాసా	,,

౯౮	పండితరక్షక	శ్రీ చైతన్యా
౯౯	పామర రక్షక	„
౧౦౦	వీతాంబరధరా	„
౧౦౧	గోవింద గాంధీ	గోపాలగాంధీ
౧౦౨	గోపాల గాంధీ	రాట్నపుగాంధీ
౧౦౩	రాట్నపుగాంధీ	రాయబారి గాంధీ
౧౦౪	రాయబారిగాంధీ	ఖద్దరుగాంధీ
౧౦౫	ఖద్దరుగాంధీ	భారతగాంధీ
౧౦౬	భారతగాంధీ	గీతలగాంధీ
౧౦౭	గీతలగాంధీ	మోహనగాంధీ
౧౦౮	మోహనగాంధీ	వామనగాంధీ
౧౦౯	వామనగాంధీ	కస్తూరిగాంధీ
౧౧౦	కస్తూరి గాంధీ	నవ్వులగాంధీ
౧౧౧	నవ్వులగాంధీ	నల్లవారి గాంధీ
౧౧౨	నల్లవారిగాంధీ	తెల్లవారి గాంధీ!
౧౧౩	హరినారాయణ	గోవింద
౧౧౪	దుర్జనభంజన	„
౧౧౫	అర్జునరక్షక	„
౧౧౬	ఆపద్బాంధవ	„
౧౧౭	మత్స్యవతార	„
౧౧౮	కూర్మవతార	„

౧౧౯	వరహావతార	గోవింద
౧౨౦	నరసింహావతార	,,
౧౨౧	వామనావతార	,,
౧౨౨	రామావతార	,,
౧౨౩	కృష్ణావతార	,,
౧౨౪	బుద్ధావతార	,,
౧౨౫	చైతన్యావతార	,,
౧౨౬	కల్యాణావతార	,,
౧౨౭	గోవింద	,,

26

బెజవాడ

వాణి ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడినది.

1982.

సంకీర్తనామృతము

0-2-0

(ఇందు నామసంకీర్తనమువలన గలుగు శాంతములు,
చేయుపద్ధతులు చెప్పబడినవి.)

నగరసంకీర్తనము

0-2-0

(ఇందు నృత్యము, వేషము, భాష, నగరసంకీర్తన
పద్ధతి, భారతదేశ స్త్రీల భక్తితాత్పర్యములు,
126 నామములు చెప్పబడినవి.)

భక్తగౌరంగ్

0-4-0

(వైతన్యవతారము సంక్షిప్తముగా నాటకరూప
ముగా వ్రాయబడినది.)

భక్తత్యాగరాజు

0-4-0

(త్యాగరాజువారిచరిత్ర నాటకరూపముగా వ్రాయబడినది.)

రాబోవు గ్రంథములు .

శ్రీకృష్ణ వైతన్యవతారము— బాలకాండము, యౌవన
కాండము, అవతార ప్రదర్శన కాండము, సంకీర్తన
కాండము, సన్యాసయోగ కాండము, యోగ కాం
డము, నిర్వాణ కాండము.

గీతామృతము—కర్మ కాండము, సంకీర్తన కాండము, జ్ఞాన
కాండము.

భగవద్వార్తనములు—

(శ్రీ)

చాల బ్రహ్మనందరత్నములు.

పృథమ భాగము

—: ఆంధ్రనాథుని శిష్యుడు :—

ప్రహ్లాద, కొమ్మూరి బాలప్రహ్లాద, నందరాజు గారిచే
వచియింపఁ జేసిన బ్రహ్మనందరత్నము

పరిదా సూర్యారావుగారిచే

సంకల్పితము.

మద్రాసు ప్రభుత్వము 1000

రాజమండ్రి నందుల సూర్యారావు ప్రకటించెను.

రామమోహన ముద్రాక్షరశాలయము

ముద్రాక్షరశాల.

1934

చల 0 2 0

శ్రీ వైకుంఠాంకశాసనము
 పాదములు
 శ్రీరస్తు.

బాలబ్రహ్మనందరత్నములు

—: వై వ ప్రా శ్శ న ము. :—

ఉ. తోకులలోటులన్ని తనలోటులుగామది నెంచి సర్వదా
 లోకులఁగాచి భక్తులకులోసయినేవలొనర్చుచుండు నా
 గోకులపాలు నేమటెచకూళలునారకమందకుందురే

శ్రీకరుపాదపూజనముఁజేయనిజన్మము జన్మమే ధరణ్
 చ. కడుపునఁబిండమైనపుడుకన్గొనిజీవనమిచ్చిప్రోచి దుం
 దుకుకుదనంపుబాల్యమునదోడయి దేహముబెంపుజేయుచు
 న్గొడుకులఁగాంచిపెంచుతఱిఁగోవిడతణ్డయచేసి వృద్ధుఁడై
 మడిసెడుదాఁక మానవునిమన్నెడు రక్షకు నెంచికొల్పెదన్.

—: వే డు కో లు. :—

చ. పరమశివుండులేని దొకభాగములేదణువాది యెందుచున్
 బరులకుఁజేయఁగావలెఁగృపామతిసోయమునెప్పుడున్ సరా
 సరిగ నెమాటలాడవలెసత్యముఁదప్పక హానిఁజేయరా
 దొరులకు నానవీడవలె నోరిమిఁబెద్దలఁగొల్వఁగావలెన్

చ. జనకుఁడవీవు సర్వజనసంతతి బిడ్డలునీకుఁ బూరుషుల్
 వనితలు రెండుజాతులగు వారలవారలవృత్తిధర్మమున్
 గని యితఁ డీకడఁదురు ఘనత్వమునందఱుఁగోరువాకెగా
 ఘనమగుజాతియిది యిది కా దగువారలుఁబెద్దలేశివా!

తే. చిలుకలనుబచ్చగా నెమళ్ళులవిచిత్ర
వర్ణములుగాగ హంసల స్ఫటికరీతి
నల్లగాఁగాకులనుజేసినావు నీదు
మహిమవర్ణింపదరమెసాంబా! మహేశ!

—♦ విన్నపము. ♦—

ఉ. పండితలోకమం దణువువంటిడ నేనియుఁగాను చూడ నే
ఖండమొపొయిమారఁదగుగట్టినమర్దులు మీర్చొక్కక్కరున్
మొండితనంబుచేతఁదమముందరనిల్చితి నేదొ చెప్పఁగా
పండితులార! నన్నదయఁబాలనసేయుఁడు బిడ్డనీతిగన్.

—♦ కష్టము. ♦—

ఉ. కాచినచెట్లకేతగులు గాదెతలంపఁగతాతిదెబ్బ ల
క్షే చవిగల్గువిద్యగలయెవ్వని కేనియుఁజూడ లేనముల్
దోచును కష్టమబ్బు నతిదూరము యోజనచేయబోకఁయే?
నీచులుగేలిసేయుదురు నిందితులౌదురెయోగ్యులంతలోన్.

—♦ మర్జనత్వము. ♦—

మ. అపరంజిన్నిరసించుదుర్జనులు లోహంబేఘనంబంటకై
యపరంజిందగుమ్రోతలేదు జను లత్యంతప్రమాహత్తులై
కృపణత్వంబునుగొందు రద్దిగలుగం గీడంచునిందింతు రా
యపరంజిన్బ్రతిభావిశేషములుగోప్యంబౌనెనుం తేనియున్

—♦ ఏడ్పు. ♦—

ఉ. బాలురువిద్యసేర్చిప్రతిభన్గొనుచున్నపు డోర్వలేమిచే
గూళలు తిండిమానుకొని కొంపలఁజేరక యెట్టులేనియా

బాలురపూనికన్ దెరిపిభ్రష్టులజేయగనెంత్రు గానియే
కూళలెటేడ్చినన్ నరకకొందు యోగ్యులు దేవుఁడోర్చునే.

—• ఉ త్త మ స త్త •—

- మ. పతితిన్నంతకుఁదానునుందిక నాచాడేకుఁడెందేగెనో
వెళఁడెందెన్ మనమంచునూరగలదేబెంబోలునాభర్తకున్
మతివోఁజూచి పదంబులొత్తి కడుప్రేమంఁపిసి కాపాడిసం
తతమున్నొకరువోలెగట్టపడుకాంతం బ్రస్తుతింపందగున్.
- ఉ. ఏకశరీరమైవిభునికెంతయుసౌఖ్యముగూర్చుచున్ సదా
శోకముదంబుల న్సమతఁ జూచునట్టి గృహకృష్యమెల్ల న
న్యాకులచిత్తగాక తనదంచుముదంబునఁజూచుకొంచు ల
క్షీకరయోగ్యఁగైకొనినచెల్వుఁడెధన్యుఁడుగాఁడెయిద్దరన్.

—• స త్త •—

- మ. ధన మానంబులకంటె నెక్కుడుగ విద్యాసందన్మించఁగా
దనుగన్నట్టిరుతల్లిదండ్రులకుమీదన్ స్వర్గతుల్యంబు గా
ఘనమాస్వర్ణముకంటె మోదముగస్వాకారంబుచందంబుగా
గనునాత్మేశునిఁబ్రాణనాయకుఁ డనంగాఁజెల్లదేయిద్దరన్.
- మ. వలపించుంగడుగోపగించునెడనాశ్వాశించుఁబ్రేమించుఁబెం
దలభోంచేయుమటంచుఁబ్రీతినను నిత్యంబుచేమనోదృష్టిచే
దిలకించందగు భుక్తికోసమయియేదే నిచ్చి పోషించి పై
దలిఁగాపాడెడుప్రాణనాయకుఁడెకా?ధన్యుండనంజెల్లెడున్.

—• మ ప్ప తి •—

చ. తెలియక యెప్పుడున్సతినిఁదిట్టుచుఁగొట్టుచుదానుమూర్ఖుడై
యలరెడువాని భార్యయయియాతని చెంతనుక్రూరమాపియా
పులిదరిలేడిచందమున భూతవశంబగువ్యక్తిచాడ్చునన్
మెలఁగుటకంటెకష్ట మిఁక మేదినిలేదుగదా? తలంపఁగన్.

—• మ ప్ప ఁ డు •—

ఉ. త్రాగును జూదమాఁడు బరదారలకై కడునాసచేయ నా
నోగులఁగూడు సజ్జనులనొప్పక యెప్పుడుఁదూలనాడు వా
డాగముసేయునత్సభల నాలినిబాధలఁబెట్టఁ బేదలం
దాగని తిట్టుదొంగయయిదారులుగొట్టునుచుష్టుడెప్పుడున్.

—• ఉ త్త ము ఁ డు •—

చ. తనవలెఁగాంచు నెల్లరిని తల్లికిదండ్రుకిఁబూజసేయు బే
దనుగనియాదరించు నిజదారనుప్రాణమునీతిఁజూచు దు
ర్జనులనుజేరఁబోడు చెడుసల్పడు నింద లొసర్పఁడేరినిన్
బనినడి యుత్తముండుసలుపందగు నెప్పుడుమంచికార్యముల్

—• మ ప్ప స తి •—

ఉ. చెప్పెడుమాటలన్వినక సిగ్గునునట్టిదెలుంగబోక యే
తప్పునులేకయే పతినిఁదల్లడ పెట్టుటకేడ్చుచు న్మదిం
గప్పుచు నెల్లవారలనుఁగాదనుచుం బసివారిఁగొట్టుచున్
ముప్పుకుమూలమైన సతిపొందునుమించినకష్టమున్నదే.

తే. భయము వీడి గయ్యలిగంపై చెలంగు
చలవిగానిగొంతెమ్మకోర్కులనుఁ సతము

గోరుచున్ భర్తయెముకలఁగొరుకుచుండు
బండురండలు చచ్చినన్ బాధలేదు.

—• నై వ వ శ ము •—

ఆ. శివునియాజ్ఞలేక జీమయైసంగుట్ట
దనెడువాక్యచుగును సునము తలఁప
మీఁదినుండిప్రాకిపాదెపామైనను
మనుజునకు సుకర్మదనరినపుడు.

తే. చెడ్డశకునంబువచ్చుటన్ జెడదుకార్య
మిటులఁజరుగు నీపనియని యెఱుకఁజెప్పు
నింతకును దైవహేతుప ద్వైక్యకలదొ
దానిగడువలే డెట్టియుత్తముఁడు గాని.

తే. కాఁదగినకార్యములు కొన్ని కాకయుండు
కావనెడికార్యములుఁ గొన్ని కాఁ గలుగును
దైవకృపవల్ల నేని కాతఁడు నెడఁగని
యన్య లాడుటదోషంబెయగును కాదె.

చ. వినఁ డొక పేదవానినుడి విశ్వమునేనియు గేలిసేయు దా
కన డొకధర్మమార్గమును కన్నగునాధ్యులదిట్టుచుండు నే
పనియగుశాస్త్రుచింత నను బంధులనేనియు దూలవాడున
ల్పునకుధనంబుగల్గునెడ బుండులభించిన యీగనాఁజనున్.

—• ద శ ద్ర ము. •—

ఉ. భార్యకురోత బంధులక భౌవము దూరమగున్యశంబు వి
ద్యయ్యడెయైననున్జనులు పామరుగాగణియింత్రుపూన్నినే

కార్యమునందు బాల్పడినఁ గష్టముడప్ప ఫలంబుగానరా
దార్య! సరస్వతీప్రియుడ యైనఁ దరిద్రముతోడనుండినన్.

—♦ ఋణ భాధ. ♦—

ఉ. ఆకలివేయనీదు పరిహాసకుఁడైనను వానినట్లుగా
వాకొననీదు ప్రీతిపరభామినిపై ని స్వభార్యయందునున్
దాకఁగనీదు సత్యమును ధైర్యమునున్ జొరనీ దనంతమా
వ్యాకులత న్ఘటించుఁబ్రతివానికిల నృణమన్న మృత్యువే.

—♦ భార్య. ♦—

ఆ. భార్య స్వర్గలోకపదమా నొకప్పు డా
భార్యయానానకరపద మొకప్పు
దుర్జనునకు ధనికి దోర్బలునకు సుస్వ
భావునకును బ్రహ్మదేవునకును.

—♦ వ్యతిరేకము. ♦—

మ. ధనకాంతౌపరుడైనవానికిల మాతాపుత్రులే శాత్రువుల్
ఘనకామాంధునకెగ్గుసిగ్గులును యుక్తాయుక్తయుల్ దూరమా
గొనజావిద్యను నేర్చువానికనురక్తు తొన్మిత్రముల్తాననౌ
విన యుద్భాధకడైనవానికి రుచుల్ భేదింపరా వెప్పుడున్.

తే. ఆసధనమందుగలవానిఁ కరులు గురులు
కామి కెగ్గుసిగ్గులుశత్రుకారణములు
విద్యగోరెడువానినివిడుచునుఖము
లాఁకటికిఁజూడఁ బచ్చిపు ల్సమృతమగును.

—• బ్ర త కు •—

చ. అన్యతమునాడగాసలుపు నర్థమునేనియువీడఁజేయు నీ
చునినిమహాత్ముడన్ఫలుకుఁజోద్యముగాఁబలికించుస్వీయకాం
తనునిరసించుఁ గోచినహితంబునుబెట్టిచరింపనిచ్చునే
మనకశరీరముంజెడినమా నెయచున్ బ్రదు కెంతతీపియో.

—• గ ర్వ ము •—

మ. గరువంబందగరాదుమానవునకెక్కాలంబుహోదా ప్రభా
కరుఁడన్నేననునొక్కఁ డింకొకరుడేకందర్పుడన్వేతొకం
డురుదానంబునఁగర్గుడేననెడు నిట్లూహించియే స్వర్గమే
గిరి కర్ణుండునుగీచకుండుమఱిభోగీంద్రుండురా రాజునున్.

—• సం ప దం ధుఁ డు •—

తే. సంపదంధుఁడు సూదిబెజ్జంబులోన
నేన్గుదూరుటవంటిదే యెరుగుటహరి
నట్టివానిఁ దరిద్రమేయంకురింప
సరసునం దేన్గుచరియించుసరణిగాదె.

—• జా గ్ర త •—

ఉ. మాయలుమాఱుమాటలునుమచ్చరముల్వ్యభిచారచోరత
త్వేయనిపూరుషావళియుస్త్రీలునునూటికిఁగోటికైన యీ
మాయలమారికాలమునమత్తిలి వ్యక్తతనుండమేని య
న్యాయముగాఁబయింబడును నష్టముగష్టమునిష్టురంబుచున్.

—♦ య శ ము ♦—

తే. ప్రేమవాక్యంబులంగూడు పెట్టుఁబోత
గర్వవర్జితమా జ్ఞానగరిమ మఱియు
నోరుపునుగూడియున్నట్టి పౌరుషంబు
విద్యతోగూడినధనంబు సద్యశమిడు

—♦ శ్ర మ ♦—

తే. శబ్దమునబాము స్పర్శను చమరమృగము
రూపమున గీటకమ్మును జేప రసము
చేత భ్రమరము గంధముచేత మోస
పోవుచుండెడు నిదియెస్వాభావికంబు

—♦ బా గు ♦—

తే. రత్నములుముత్యములుదీయఁ బ్రాణములను
లెక్కసేయక సంద్రము పెక్కుమంది
చొచ్చిచూచినయట్టుల సూరిజనులు
కష్టములకోర్చిశ్రీహరి కరుణగొండ్రు

—♦ మనుష్య యత్నము ♦—

మ. కరవాలంబులు మందుగుండులును వీకంబోరుసేనానులున్
గరులున్ వాజులు యుద్ధవాద్యములు రక్షార్థంబుసేనాదళం
బురుబాహుబలవిక్రమక్రత ధన్యుండై నరాజుంబ్రధా
నిరణంబందునలేకయుండ జయమానేదైనమున్నమ్మినన్

—• మే లు •—

తే. ప్రీతిచేకోపమును మంచిచేతచెడుగు
దానమునను లోభంబును జ్ఞానదృష్టి
మోహమును నసత్యము సత్యమునను గెలువ
నగుననెడుమాట నిశ్చయం బగునుజగతి

—• ఆ డి క్య త •—

తే. శూలియేనిభక్తులపాదధూళిబూజ
నేయునేనన నెంతవచింపదలప
భక్తులకుపతివ్రతలకుం బరమశివుడు
భృత్యుడయియుండు నెప్పుడున్ నిత్యుడయ్యు

తే. ఉండరేయస్తములునూటికొక్కరై న
కోటికొక్కపతివ్రతకూడ లేచె
కల్మషుగంబుననై నను గానివినుము
ధర్మముండకలోకముల్ తగులబడవె

—: య శ ము :—

గీ. చందురునిచేతనిశికాంతి బొందుచుండు
మంచిజలముననది ప్రకాశించుచుండు
నీతిచేరాజుకీర్తితోనెగడ బడును
శాస్త్రచింతనబుద్ధివిశాలమగును

—: వై వి క ము :—

శా. ఏనాడెచ్చట కేగగావలయునో యేవోటనిద్రింపగా
నానో భోజనమేడనో హితులు నెందావారలోయెవ్వరో

దానంబీయగనానా పట్టుటకునై దారిద్ర్యమే యబ్బునో
దానింజెప్పగశక్యమా నెవిను మేతన్తాశ్రసందేహమున్.

గీ. క్షణముక్షణమునుజి త్తంబు చలనమగును
గడియగడియకుమాటును గాలరీతి
దినదినంబునుబోవును దివ్యమహిమ
తరణియైననుకర్మంబు దాటగలడె.

—♦ ఆ స. ♦—

తే. చెవులు కన్నులు వెండ్రుకల్ జీర్ణమగును
చేతులును కాళ్లునుదరముం జేవజెడును
బుద్ధిమాంద్యము బొడసూపు ముసలివాని
కధికమగుచుండు ధనమునం దాసతము.

—♦ కా మి. ♦—

తే. సర్వరక్షకుడేగాని సాధుగాని
తేజమునఁ దేశములనేలు రాజుగాని
బ్రహ్మఋషినిగావలెనను వాడుగాని
పాశబద్ధుడుకాకున్నె పడఁతివగల.

—: పృ య త్న ము. :—

తే. కృషిసలుపువానికెట్లు దుర్భిక్షమగును
జపిదరినిబాపమెట్టల సంచరించు
మానిపై నేరుశత్రుత్వ మూనగలరు
భయపడగనేల జాగ్రత్త పడెనువాడు.

—• ప తి వృ త. •—

గీ. సతిసుగుణవంతురాలైన చపలమతులు
దుష్టబుద్ధితోనున్నను దోసమేమి
దివ్వెదిననున్నక్రిమి కడతేరుఁగాని
జ్యోతికెన్నటికిన్ జేటు జూడనగునె.

—: మా ల. :—

సీ. పెద్దవాఁడనుబేరఁ బెంపొందియుంగూడ
పరునిసంపదకేడ్చు వాడుమాల
మొదటన్నహముఁజేసి పిదపవానినిఁజెడ్డ
వాడంచుఁదెగఁడెడు వాడుమాల
యగ్నిసాక్షిగగొన్న యర్థాంగినెడబాసి
పరభామఁగూడెడు వాడుమాల
యప్పుతెచ్చినసొమ్ము మప్పితంబుగతిని
వారలకెగవేయు వాడుమాల

గీ. భక్తులంగష్టపెట్టెడు వాడుమాల
పరులతప్పులనెంచెడు వాడుమాల
ప్రాణిహింసలంజేసెడు వాడుమాల
మాలకులుఁడైమాత్రన మాలయగునె.

సీ. అస్పృశ్యతారోగ మంతరింపఁకజనుల్
స్వేచ్ఛావిహారతన్ జేయలేరు
ననుముట్టుకొనబోకు మనుమాటమాన కా
మనసునిశ్చలమైన దనఁగరాదు

హరిజనుల్ మనవార లనకయుండినవారు

సంఘబాహుశ్యమున్ సలుపలేకు

అంటరానితనంబు నణచినై వకయున్న

వ్యక్తిత్వముననేని ఫలములేదు

గీ. మాలయనసర్వసద్గుణ మాలమఱియు

రక్షణముఁజేయునట్టి రుద్రాక్షమాల

మాలయనియెడు కులమిల మాలయగునె

మౌఢ్యహరణమౌ స్ఫటికపుమాలకాని.

—: పు ర వ ర్ణ న. :—

సీ. నత్యంబు దప్పక సంచరించుటను బు

ణ్యంబు సంపాదించునట్టి వారు

దైవంబుననిశంబు ధ్యానించి యాతని

కరుణ సంపాదింపఁ గలుగువారు

భర్తలపాదముల్ భక్తితో బూజించి

తమవారి స్వర్గంబు దార్చువారు

అన్నవస్త్రాది దానాధికంబుల జేసి

మోదవారిధిలోన మునుఁగువారు

గీ. ధర్మయుక్తంబులం జేయఁదలఁచువారు

యజ్ఞయాగాదులం జేయునట్టివారు

గలిగి భోగభాగ్యోన్నతి నలరియుండు

నాపురంబు శ్రీదేవికిఁ గాపురంబు.

సీ. ఏషాఠశాలల కేగి వీక్షించినన్

సత్యంబు నెన్ను పుస్తకములేను

ఏజాతివారిని నెప్పుడోధించిన

ధర్మం చర యటన్న తలపులేను

ఏకాంత దఱి కేగి యేది మోక్షమటన్న

బతిసేవ మోక్ష మన్నాటయేను

ఏబాలకుఁగని నీదే తలంపనినఁ బ

రోపకారంబును నూహయేను

గీ. విరివిగానూరభజన మందిరము లేను

నాడునేడనకన్నదానంబు లేను

కాంచదగునాపురంబు బంగారుగాను

—: వి ద్య. :-

క. బహు జనపరిచయ భాగ్యం

బిహపరసౌఖ్యంబు సఖ మహీనముడంబున్

రహినిండు కీర్తినిడియెడు

నహహావిద్యకును సాటియా ధనమెంచన్

చ. సతులకు ప్రేమగల్గుగుణసాంద్రులకాదయకల్లుపెక్కుభూ

పతులకు నాసకల్లు కడు బాపికినైనను భీతి కల్లు శ్రీ

పతికి ముదంబు గల్లు తనబాలురకేనియు భక్తికల్లు నా

తతముగ విద్య చేకురినధన్యుడు ధన్యుఁడుగాదె యెంచగన్.

చ. పరువుగలట్టి డౌను తనబంధులకెల్లను గీర్తిదెచ్చు శ్రీ

వరుకృపగాంచనెంచు నృపవర్యులమన్నన లందు నెల్లచో

ట్లరమరలేక జూడనగు నార్యులవ్యక్తి గ్రహింపనేర్చు వి
ద్యురునకు సాటివేటొకడు వచ్చునె తెచ్చునెక్కిరికన్యకన్.

ఉ. భేద్యముఁగాదు శత్రులకు పింపురువట్ట దదెట్టి వారికి
హృద్యతగూర్చు మానవుని హీనతబాపును క్రివంతమై
సద్యశమిచ్చు భుక్తికి సుసాధ్యము దృష్టికి నాలవాలమా
విద్యకు సాటియే! ధనము వేయివిధంబుల నెంచిచూచిన్.

తే. ప్రజ్ఞచదువున వచ్చునా ప్రజ్ఞవలన
సౌఖ్యమబ్బు నావెన్నయే సరసతయను
గలుగు జయమగు దాననే కార్యమైన
నష్ట సంపదల్ గల్గు పూజ్యతయు హెచ్చు.

—: సూ రి జ న ల త్స ణ ము. :—

సీ. ఇనుమునయస్కాంత మెట్లులాగునొ యట్లు
భగవంతుని స్లాగుభక్తునిమది
భక్తితోఁబెట్టిన పట్టెడన్నంబేని
భక్త్యంబుల నిమిచి పరిఘవిల్లు
సర్వజీవులు తనసములటంచనువాడు
వేదవిధిజ్ఞుని పితృసముండు
సజ్జనసాంగత్య సరణి పెరుగునుమ
ధ్యాన్నంబు పెరిగెడి వన్నియవతె

తే. తల్లిదండ్రులకంటెను తన్వికంటె
సుతులకంటె బ్రాణముకంటె సొమ్ముకంటె

వేమడుంగులు స్నేహంపు ప్రేమమెండు
సఖునిమించు పదార్థ మీజగతిఁగలవె.

—: త్రా గు డు. :—

అ. గుండెకాయలఁదిరు నుండనీయనుస్మృతి
మఱగినట్టివానిమానిపోదు
మంచిచెడ్డలేమి నుదిగుండగానీదు
ధనహరణము సురను ద్రావఁ దగునె

కం. నోరెల్లవాసనయు గం
గారునుమైరపుప్రేతకళ వాగుడు ని
స్సారత మత్తురు గొలిపెడు
సారాకల్లులగు ద్రావసంతసమగునే

—: జా తి :—

తే. సత్యగుణమేప్రధానంబుజాతీయేది
యైననేమిబ్రాహ్మణుఁ డు గల్లారగింప
మత్తురాదె పంచము డు బ్రాహ్మణునిఁబోలె
ఫలము లందిన నలుగవే ప్రాజ్ఞులార

—: సృ త్య ము. :—

శా. రాయంచల్ గనిసిగ్గునొండగమయూరంబుల్ తలల్ వంపగా
గాయఁబంతయువాడకుండ ముఖలక్ష్యైర్గంబులే మాటగా
జేయింజేయియుఁగల్పుచున్ విడుచుచున్ జేదోడువాదోడుగా
గేయంబుల్ వినుపించుచాడి రతిరక్తిన్ స్వర్గవారాంగనల్.

—: నీ చ వే శ్య లు :—

నీ. పిన్నపెద్దలతాహ తెన్నకెల్లరనాడు
 మోటుమాటలు తోడబుట్టమాకు
 దమ్మిడి చే లేక దంబముల్ గొట్టెడు
 ద్రాగుబోతులు స్నేహితాళిమాకు
 మంచివానిని నే నమర్యాదగాఁజూడ
 బ్రాందిసారా లుగ్గు బాలుమాకు
 నెంతవారల్ వీధి నేగుచున్నంగాని
 యరుగులే కూర్చుంచు తెరవుమాకు.

గీ. సరసుఁ దిట్టుటే సరసపు సరణిమాకు
 పేక వీధిలోనాడుటే తీకుమాకు
 చుట్టలంగడు లేరచ్చపట్టుమాకు
 ప్రబల రోగంబులే పాడిపంట మాకు
 —: భు క్తి. :—

నీ. భార్య బిడ్డలవీడి బత్తెంబుగైకొని
 వసియించునంద్రాన బల్లెకులుఁడు
 బెండట్టులెత్తుగా బెరిగినచెట్టైన
 కల్లునకై యెక్కు గౌళకులుఁడు
 బొడ్డుక్రిందన్ గడ బోటుగానొనరించి
 దుడుకులేకందిర్గు దొమ్మరినతి
 ప్రాణహత్యయటంచు పరికించగాఁబోవ
 కం జీవములజంపు కటికివాడు

తే. గీ. పొట్టకూటికి యోజింప ముఖ్యమద్ది
దానినార్జింపఁబోనియేమానవుఁడును
వసుధవ్యర్థుడేగద యెట్టిపండితుడును
యెన్నికర్మలకేని యు నిదియెకతము.

సీ. పంచాంగమునుచేతఁ బట్టిచెంబుధరించి
యాచింపఁదలకొను నవనిసురుఁడు
క్రూరమంచెంచక కోరికయ్యములాడి
సరిరాజులంజంపు క్షత్రియుండు
ధరనబద్ధముజెప్ప దప్పనితెలిసియు
వాణిజ్యముంజేయు వైశ్యజనుఁడు
పవలురాత్రియనక వ్యవసాయముంజేసి
సుఖమన్నదెలుగని శూద్రకులుఁడు.

తే. కడుపుకూటికికదయట్లు కష్టపడుట
దానికేగాదెజనములు తల్లడిలుట
క్రూరకర్మసుకర్మముం గూటికొరకె
కడుపుకూటికిగడిపిన ఘనుడెఘనుడు

—: ఆ క లి బా ధ. :—

చ. కలఁచినయట్లుతొఁగడుపుఁగాయముసోలును మాటరాదుక
న్నులుఁబడుమూతలేపనియునున్నదిదోచదునోరునాతెడున్

అలుకజనించు నుంత నడయాడఁగఁ గాఢులులాగునీరసం
బలనడు నెట్టిదిట్టకును నాఁకలిబాధ భరింపశక్యమే.

—: మో హ ము. :—

ఉ. స్వర్గము స్వర్గమం చకట చత్తురుష్కూర్ణలుబుద్ధిలేక సం
స్థమె యిట్టిపూరుషుని సందిటనుండఁగఁగల్గెనే నడే
స్వర్గముగాక వేతెయొక స్వర్గముముఖ్యమె కాంతకక్కటా
దుర్గతి యిట్టిపూరుషునితో గలియం జనకుండుటేగదా?

—: పు రు ష వ ర్ణ న ము. :—

ఉ. వీనియొయారపున్నడలు వీని సగర్వపు రాజవీవి యె
తో నయమొప్పవీని కనుదోయివిశాలమువీనితొమ్ముకెం
పూనినవీనిక్రొంబెదవి ముద్దులుగుల్కెడు వీనిమీసముల్
జానలశీలతం జెరుప సంభవమయ్యెనొకో తలంపఁగా.

తే. మాటమాటకుఁ దేనియ లూటలూరుఁ
బాటఁబాడిన నమృతంబు బ్రాకుదిశలఁ
జక్కఁగావీడుచూచినఁ జాన కొడలు
చెమ్మట మదనుని జ్వరముచేతఁ బొడము.

—: కూ డ ని వి :—

క. బాలార్కునెండయును శవ
మూలంబగు పొగయుఁగలియ ముసలివనితయున్

నీలాడఁ గుంట నీరును

చాలన్ దోషంబు కాదె జనులకుఁజగతిన్

—: కూ డు న వి :—

క. జరతార్కు నెండయును న

ధ్వరఘామముకలియఁబోవపడుదుచువనితెయ్యన్

ఝురవాఱునదులుమునుఁ గగఁ

బరమోత్తమమనుచు మునులుఁ బల్కుదురుగదా

—: స ం తా న ము. :—

నీ. సంతతిలేదని చింతించువారికిఁ

గొడుకులుకలిగినఁ గడుముదంబు

లేకయుండకకూఁతు రే కల్గినట్టైన

వానికష్టముఁదెల్ప వశమెసతము

కూఁతునకేకర్మ చేశనై న్నన్లోటు

కలిగినవియ్యంబుఁ గల్గుటరుదు

లోటులేకున్నను నీఁజైనసంబంధ

మెటులభించునోయటం చేడ్వవలయు

తే. నది తటస్థమైయైనను సల్లునిదటిఁ

భయముతోడ మెలంగుట వలయుఁబిదప

ఁపతులుప్రీతినుండరా తనకె భీతి

కూఁతురులఁగనువారల వ్రాతచేటు.

ఆ. యోగ్యమైనపుత్రభాగ్యముకంటెను
 ధరణిలోననుండఁ దగినదేది
 రెండవ విధముగను నుండె నేనియుఁ దండ్రి
 గుండెనగ్గికుంప టుండునట్లే.

—: ప్రే మ. :—

శా.రార మ్మోవర రాజపుత్ర సుకుమారాధీర నూరాధిపా
 రారా నామనమార మారసమసారా ప్రాజ్ఞనే నీకువేర్
 గారాకాంత సరోజలోచన సువక్తా రాజరాజేశ్వరా
 రారా నావెతదీర్పరా పలుకవేరా యొక్కముగ్ధీయరా.

—: క ర్మ. :—

సీ. కౌసికుపనిఁ గలగాంచి హరిశ్చంద్రు
 డేపాటిజాగ్రత్త నెఱిగినడచె.
 జూదమాడినకీడు జూపట్టుటయెఱింగి
 నలచక్రవర్తి యెట్టుల నటించె
 మాయామృగమని లక్ష్మణుఁడు చెప్పగ విని
 శ్రీరాముడేపాటి చింతజేసె
 జ్యోతిషగ్రంథముల్ చదివి పరిక్షిత్తుఁ
 డేపాటికాలమియిలను మనియె

తే. నలఁతివానికే నిన్నటి యజునికేని
తప్పనే పూర్వకర్మము లెప్పటికిని
ననుభవింపక కించిజ్ఞు లైనవారు
తమకృతంబన్ని పనులని తలచుచుండ్రు.

గీ. కష్టసుఖములు కావటి కడవలగుట
తప్పదెవ్వనికై నను తథ్యమిది
జన్మలోనాల్గుమారులు శనినిగనక
పూర్ణమావయోవంతుడు పోవుటెట్లు.

—♦ ధ న ము ♦—

చ. ఘనతనుగూర్చునీచుని కఖండసుఖంబొనగూర్చు రోగికిన్
బనుచునుస్వర్గమేని గడుపాపిని బంటునురాజుజేయు వం
ద్యునిగనొనర్చుదుష్టునివయోయుతుజేయునువృద్ధు నేనియున్
ధనమెప్రధానమై జనుని దాండవమాడఁగజేయు నిచ్చమై

చ. వినతులొనర్చునత్కవులు వీనులవిందొనరింతు గాయకుల్
పనివడిపిల్లు భూపతులు బంధువులొనరణంబొనర్చు దు
ర్జనులునులొంగియుండుదురుశత్రువులై ననుద్రవ్యమున్నచో
ధనమెప్రధానమై జనునిదాండవ మాడఁగజేయునిచ్చమై.

చ. వినగనరాని నీచుని ద్రివిష్టపనాథునిఁ జేయు నష్టరా
గునకును యశావనంబునమకూరఁగఁజేసెడు నెన్నఁడేనిఁదా
కనివినియుండనట్టిసభకా యధికారము దెచ్చియిచ్చెడున్
ధనమెప్రధానమైజనునిఁ దాండవమాడఁగజేయునిచ్చమై

చ. ధనమునకై సతీసుతులుఁదల్లియుఁదంఁడియునంటియుందురా
 ధనమునకేబ్రధానులునుదాంత్రికులాయ్యునుంటియుందురా
 ధనముననే పురోహితులు ద్రవ్యవిహీలు నంటియుండుటల్
 ధనమే ప్రధానమైజనునిఁదాండవమాడగ జేయునిచ్చమై.

చ. ధనికుఁడు సత్రమేర్పరుచు దానములెన్ని టి నేనిఁజేయునా
 ధనికుఁడెప్రోఁచుఁగోవులను ద్రవ్యవిహీనుల బుద్ధిపుట్టుచో
 ధనికుఁడెయోర్చువిందులనుదబ్బునజేయునదెట్టికార్యమున్
 ధనమేప్రధానమై జనునిఁ దాండవమాడగఁ జేయునిచ్చమై

—: ఘ నా ఘ న ము లు :—

ఆ. ఈవుదొడ్డవన్న నెవ్వానికేనియున్
 స్వర్గమఱిగినంత సంతసంబు
 నీవుచెడ్డవన్న నెవ్వానికేనియు
 న్నటక మఱిగినంత కఱకుఁ దనము

—: న ర క ము :—

తప్పుగల్గువానిఁ దనవాఁడె యంచునా
 తప్పుఁ గప్ప యముఁడుఁ దన్నుఁ గొట్టుఁ
 దప్పులేనివానిఁ దనవాడుకాఁడని
 తప్పులెన్నఁ గర్మ తన్నుగొట్టు

—: త ప్ప :—

ఆ. ఎఱుఁగనట్టిఁ డేనిహీనకులుండేని
 గర్భశత్రువై న ఖలుఁడయేని

తనగృహంబుఁజేరఁ దా నాదరింపని
తప్పుకంటె గొప్పతప్పుగలదె.

—: జి వ్య ని. :—

నీ. గడియకునొక దుస్తుఁగట్టి విప్పుచునుండు
మాటిమాటికిఁ బూలుమార్చి ముడుచు
బసపుకుంకుములను పసఁచెడినదొ యని
యద్దమున్ మఱిమఱియరయుచుండు
దొండపండుల మించియుండు పెదవులకుఁ
దగులరంగు మఱింత తాల్చుచుండు
దేపతేపకు నగల్ తీసి మార్చుచునుండు
పరిమళద్రవ్యమున్ వాడుచుండుఁ

అ. జెక్కుఁచెదరకుండ సింగారముం జేయుఁ
దన్నఁజూచుకొంచుఁ దానె పొంగు
చిలుక జతల జతలచిరుగోరువంకలఁ
బెంచివాని ప్రేమ ప్రేమఁగాంచు.

అ. శశినిఁ గాంచి కల్వసంతసమందుచో
కాంచికాంచిలోనఁ గలఁగురేలు
తరణిఁ జూచి విచ్చుతమ్మి పూవుంగని
చూచి చూచి సోలుచుండుఁ బవలు.

—: ప రో ప కౌ ర ము. :—

తే. వృక్షముల్ ఫలించును ప్రజారక్షణకయి
పసులు జనులపోషణకయి ప్రసవమందు

నదులు జనరక్షణార్థమై పొదలుచుండు
వసుధఁ బరరక్షణ నిర్మించుఫలముఁ గలదె.

— • నిర్భయ సమయము. • —

ఉ. చిత్తము దేనియందయినఁ జేరినతంబుఁ దపించెనేని యా
తత్తరపాటుచేతనగు ధైర్యము జెప్పఁగ శేషుఁడోర్చునే
కుత్తుకవోవనోర్చుతలకుండ దదేభయకార్యమేనియున్
బొత్తిగసందియం పడరుమూలముచేకురుదాక మానవుల్.

— • ఎంతకంత. • —

తే. పరమశివుఁడుండు సర్వప్రపంచమందు
ననెడి మాటలా యెవరెఱుంగనివి తలఁపఁ
భక్తిఁదను గొల్చువారిని రక్తిఁ బ్రోచు
గాని కష్టంబుఁ బొందక కలదె ఫలము.

క. తనయం దెంతటి భక్తిని
మన ముందుమొ యాతఁ డంతమంచిగఁ జూచున్
మనలోన లేడె శివుఁడని
యనుకొను జనములను తానునట్లే కనెడున్.

శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

శ్రీ చాలబ్రహ్మనందదాసుగారిచే వింపబడి
త్వరలో అచ్చగుమన్న ప్రతులు.

భీమార్జునగర్వభంగము.

చాల ప్రచారములోనున్న హరికథ.

నందనార్ చరిత్రము.

పరమ భక్తాగ్రేసరుడగు మాలయోగి

భక్తి రసపూరితమగు హరికథ.

వలయువారు :—

ముందే తమ ఆర్థమును పంపుడు.

అడ్రసు :—

బ్ర॥ కొమ్మూరి చాలబ్రహ్మనందదాసుగారు

మెరకవీధి,

రాజమండ్రి, (తూ॥ గోదావరిజిల్లా.)

మనమ ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA127B117
పుస్తకం పేరు	సంకీర్తనామృతము
తారీఖు	30/10/24
ముందు లభ్య	YES
వెనుక లభ్య	NO
మొత్తం పేజీలు	91
నిర్ద సైజు పేజీలు	NO
భాష పేజీలు	1, 29, 31, 34, 35
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	AKU
పేజీలు విడదీసినది	THASIN
స్కాన్ చేసినది	5/10/24
పరిశ్చ చేసినది	THASIN
పేజీలు పరిచూసినది	
ప్రింటింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	good